

V I E N Y B Ė

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

75 M. 40 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1961 M. SPALIO (OCTOBER) 20 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Naujų įvykių išvakarese?

Kalbama apie Lietuvos Pasiuntinybės Washingtono uždarymą...

Šios savaitės pabaigoje į Washingtoną išvyko VLIK'o pirmininkas dr. A. Trimakas. Bet prieš išvykdamas, jis paskambino į Vienybės redakciją, įspėdamas dėl kai kurių lietuvių aliarmuojančių gandy. Kadangi tie gandai, anot dr. A. Trimako, yra greičiau panašūs į autentiškas žinias, todėl jomis tenka susirūpinti. Su tais gandai yra susijusi ir VLIK'o pirmininko kelionė į Washingtoną.

Kai dr. P. Daužvardžiui buvo suteiktas Lietuvos generalinio konsulo titulas, Draugas darė teigiamas išvadas, savo skiltyse pažymėdamas, kad Lietuvos nepriklausomybės reikalas Washingtono nėra pasikeitęs. Bet tas nuolatinis mūsų pačių kartojimas, kad Lietuvos nepriklausomybės reikalas Jungtinių Valstybių vyriausybės akyse nėra pasikeitęs, tuo pačiu mums primena, kad jis gali ir pasikeisti... Pavyzdžiui, mažiausiai buvo manyta, kad Lietuvos padėtis pasikeistų Vatikane. Bet ji pasikeitė, ir viso pasaulio lietuviams tai buvo kaip perkūno trenksmas iš giedro dangaus...

Šiuo metu mūsų veiksniai yra rimtai susirūpinę, kad Lietuvos diplomatinė padėtis staiga nepasikeistų ir Washingtono, kaip tai atsitiko prieš keletą metų Vatikane ir prieš keletą mėnesių Brazilijoje. Todėl dr. A. Trimakas ir kiti mūsų politinių veiksmų priešakyje stovintieji asmenys mano, kad jau dabar lietuvių visuomenė turėtų būti paruošta tokiems nemalonumams. Konkrečiai, mūsų veiksmus yra pasiekusios gana patikimos žinios, kad "anglosaksai yra sutarę, tarp kitų nuolaidų sovietams, pripažinti ir Pabaltijo valstybių inkorporavimą." Jeigu toks pripažinimas, derybose dėl Berlyno ir Vokietijos, neišvengiamai būtų panaikintos ir Pabaltijo valstybių atstovybės Washingtono. Dings paskutiniams Lietuvos nepriklausomybės likučiams Amerikoje, panašaus likimo susilauktų ir likusios mūsų diplomatinės atstovybės bei konsulatų kituose kraštuose.

Amerikos lietuvių spauda, kuri stovi Lietuvos laisvės interesų sargyboje, tuo tarpu laikosi santūriai. Tik vienas kitas laikraštis, dažniausiai savo bendradarbių lūpomis, prasiitaria, kad "čia gali atvirai ar bent pridengtai glūdėti ir Lietuvos užvaldymo pripažinimas..." Pavyzdžiui, Vincas Rastenis, kuris yra Lietuvos Nepriklausomybės Tautos pirmininkas, neseniai Dirvos korespondentui netiesioginiai prasiitarė, kad "yra negery ženklų Washingtono nuomonėse ir apie Lietuvos laisvės reikalą." Siūlydamas

Dr. A. Trimakas

savo "receptus", V. Rastenis toliau sako:

"Iš kitos pusės, būtų klaidinga manyti, kad, praradus oficialų, politinių galybių pripažinimą Lietuvos nepriklausomybės idėja, jau būtų viskas prarasta. 1918 metais Lietuvos nepriklausomybės idėja niekur neturėjo pripažinimo, išskyrus pačius lietuvius, ir tuos pačius ne visus. O vis dėlto ta idėja tapo kūnu. Ir dabar, tos idėjos įkūnijimo viltys nebus žuvusios tol, kol bus gyvų jos siekiančiųjų, tarp visų savo jėgų išlaikančių svarbiausią idėją — kantrią ištikimybę tai idėjai."

Ar V. Rastenis, kuris taip pat atstovauja politinį veiksmą, šiais žodžiais nemėgna paruošti mūsų visuomenės tiems eventualumams, apie kuriuos Vienybė įspėjo į Washingtoną išsiskubinęs VLIK'o pirmininkas dr. A. Trimakas?

Nėra nė mažiausios abejonės, kad kova už Lietuvos nepriklausomybę bus tęsiama ir tuo atveju, jei visos Lietuvos pasiuntinybės bei konsulatų būtų uždaryti. Pavyzdžiui, Vienybė, minėdama šių metų Vasario 16 sukaktį, taip rašė: "Kova už Lietuvos nepriklausomybę bus tęsiama net ir tada, jei nė viena valstybė pasaulyje, suvereninių tautų vardošaukyje, nesuminėtų Lietuvos vardo."

Reikia tikėtis, kad VLIK'o pirmininkas dr. A. Trimakas, grįžęs iš Washingtono, plačiau painformuos mūsų visuomenę. Taip pat reikia tikėtis, kad tos informacijos nebus vien pesimistiškos. Bet, vienaip ar kitaip, visuomenė privalo būti informuojama taip, kai yra, o ne taip, kaip vien norėtume kad būtų... Ypač dabar, kai vis daugiau ir daugiau kalbama apie vakariečių nuolaidas būsimose derybose dėl Berlyno, rytų Vokietijos ir Lenkijos vakarų sienų...

Dabar

Juozas Tysliava

Įsivaizduokite, kad žmogus atsi-nešai susirinkimą iš anksto parašytą kalbą ir ją skaito, žinoma, neskaitant pertraukų, daugiau kaip šešias valandas...

Tokią 33,000 žodžių kalbą pasakė Nikita Chruščiovas šiomis dienomis Maskvoje įvykusiame komunistų partijos kongrese, kuriam net salė — ne tik programa — iš anksto buvo paruošta.

Bet reikia pasakyti, kad pro šiuos Sovietų Sąjungos premjero žodžių debesius buvo matyti ir pragiedrulių. Pirmiausia, taikos sutartis, kurią Sovietų Sąjunga žada pasirašyti su Rytų Vokietija, nebūtinai turi būti pasirašyta dar šiais metais...

Kai dėl branduolinių bandymų, kurie dabar vykdomi Sovietų Sąjungoje, tai ir čia Nikita traukiasi atbulas. Chruščiovas atvirai prisipažino, kad nuo šimtametoninės bombos sprogdimo gali išbyrėti ir jo paties langai...

Bet tas faktas, kad Chruščiovas šioje kalboje rado reikalo paminėti Žukovą, Vorosilovą ir kitus stalininkus, savo laiku norėjusius nustumti jį nuo valdžios viršūnės, rodo, kad opozicija dar nėra visiškai likviduota.

Tą patį reikėtų pasakyti ir dėl Chruščiovo pastabos apie Albaniją, kuri šiandien yra Pekino, o ne Maskvos įtakoje. Ideologinis ginčas tarp Chruščiovo ir Mao Tse-tungo, sakoma, tebevyksta ir nesistebėsime, jei jis, tas ginčas dar labiau įkais. Kongrese dalyvavęs Kinijos premjeras Chou En-lai tai Chruščiovo kalbos daliai, kur buvo minima Albanija, net neplojo...

Beje, Nikita savo kalboje pastebėjo, kad vakarai esą susiskaldę. Bet tik jau ne taip, kaip Sovietų Sąjungoje, kur dėl nuomonių skirtumo žmonės siunčiami į Sibirą arba net dar toliau. Tik reikia prisiminti Sta-

Nukelta (4 psl.)

Lietuvos atstovas Juozas Kajeckas (dešinėje) prie Lietuvos Pasiuntinybės rūmų Washingtono. Greta (iš k.) G. Kajeckas, patarėjas dr. S. Bačkis. Viduryje — ponos Kajeckienė ir Bačkienė.

Lietuviai Kalifornijoje

Vladas Bakunas

Yucaipos lietuviai raudonųjų sukuryje

Nedideliame Yucaipos miestelyje, apie 80 mylių nuo Los Angeles, yra įsikūrę daugiau kaip 50 lietuvių šeimų — pensininkų. Yucaipa — pensininkų "rojus" (klimato atžvilgiu) ir dėlto kai kurie lietuviai ten įsikūrė prieš 10 ir daugiau metų. Mažai kam apie tą dykumų oazės lietuviškąją koloniją tebuvo žinoma — tiek, kad jos daugumą sudaro Vilniaus ir Laisvės skaitytojai, kad viešame lietuviškos visuomenės gyvenime labai pasyvūs, beveik ignorantai...

Prieš porą metų, iš Los Angeles į Yucaipą persikėlus kelioms patriotingų lietuvių šeimoms, buvo įsteigta Lietuvių Bendruomenės apylinkė, kuri tačiau baigia "mirti" — dėl Bendruomenės apygardos vadovybės neveiklumo ar nesugebėjimo tai naujai apylinkę suteikti reikiamos pagalbos kovoje su raudonaisiais.

Siomis dienomis patriotinguosius Yucaipos lietuvius, o taip pat ir didžiąją Los Angeles koloniją sukūrė Yucaipos dienraščio Yucaipa News — Mirror per visą puslapį "steksniš" antraštė — "Red Propagandists invade Valley", po kuria paduodama smulkmenų apie Yucaipos "Lietuvių klubo" surengtus pietus su filmu apie Lietuvą. Kita dviejų skilčių antraštė sako "Local Lithuanians Duped to view Soviet Movies"

Pagal Yucaipa News — Mirror, pietūs buvę sūruoti Calimesa Community Clubhouse, kurios išnuomavimo reikalus tvarkęs pareigūnas pareiškęs, kad jį aplankę du atstovai "Lietuvių klubo", išnuomavę salę ir sumokėję grynais... Vėliau esą paaiškėjo, kad tuodu atstovai buvę komunistų veikėjai iš Chicago ir New Yorko... Pietų metu buvę rodoma filmas iš Lietuvos gyvenimo, jau okupacijos laikotarpio. Mano privačiomis žiniomis, filme buvo parodyta patys geriausi Lietuvos rinktiniai vaizdai, tinkamiausi komunistinei propagandai užsienyje. Tarp kitko, demonstruojant filmą, Maskvos apaštalai iš Chicago ir New Yorko esą pastebėję, kad Amerikoje dabar... septyni milijonai bedarbių, kai tuo tarpu Sovietų Sąjungoje — nė vieno... Pagal Yucaipa News — Mirror, pranešėjai kalbėję lietuviškai, o kvietimai į tuos pietus buvę perduoti tik žodžiu. Dalyvių buvę apie 50.

Kviestinių tarpe buvę ir keli patriotai amerikiečiai, kurie vėliau pareiškė, kad jie buvę "privilioti" anų pranešėjų, bet tik vėliau jiems paaiškėjo, kad tai buvę nieko daugiau, kaip propaganda Sovietų Sąjungai.

Kitais, mano privačiais šaltiniais teko patirti, kad tie

"Lietuvių klubo atstovai" pirmiausia Yucaipoje kreipėsi į karo veteranų legionierių posto vadovybę, norėdami išnuomoti legionierių būsto salę. Salės prižiūrėtojas, nenorėdamas išnuomoti ją nežinomiems asmenims ir parengimams, susisiekę su kitais posto valdybos nariais. Tuo tarpu "atstovai" daug kartų kreipėsi į salės prižiūrėtoją, kol galiausiai jiems buvo pasakyta, kad legionierių salės jie gauti negali...

To raudonojo sukūrio viduryje, kaip man toliau pranešama, rengėjų ir šeiminių tarpė buvę ir tokių lietuvių, kurie dar vis tebesimaišo ir Los Angeles kolonijos parengimuose, net ir tam tikra dalimi jos gyvenime... Tiesa, apie juos jau visą laiką buvo kalbama kaip apie "raudonus"...

Taigi, Maskvos propagandistai sudavę stiprų smūgį patriotingiems Yucaipos lietuviams. Netgi didžiąją Los Angeles lietuvių koloniją ir lietuvių vardui iš viso. Bet tai kartu ir parodė, kad negausi raudonųjų saujelė greičiau gali sulaukti moralinės ir materialinės paramos iš Chicago ir New Yorko, negu patriotingieji lietuviai — iš čia pat pašonėje esančios Los Angeles lietuvių kolonijos.

L. Kančausko nuotrauka

Spalio 14 d. Los Angeles, Cal., Lietuvių Dienų leidėjas Antanas Skirius minėjo pusšimčio metų amžiaus sukaktį. Ta proga turėjo kelis pagerbimus. Nuotraukoje sukaktuvininkas su žmona skaito sveikinimus.

Lenkai pagerbė gen. Andersą

Spalio 15 Chicago lenkai pagerbė savo svečią iš Anglijos, gen. Vladislovą Andersą, kuris pagerbimo programoje dalyvavo su savo adjutantu, kunigaikščiu Liubomirskiu (senyvu žmogum).

Lane aukštesniosios mokyklos (Chicago šiaurėje) auditorijoje, pagerbimo iškilnėms buvo susirinkę apie 2,000 žmonių. Scena buvo papuošta trimis skydais (herbais), kuriuose buvo įrašyta: Wolyn, Wilno, Lwow. Garbės prezidiume buvo 20 žmonių, kurių tarpe — kongresmanas Romanas Pucinski, lenkų kongreso pirmininkas Rozmarek, kun. Miško, dr. Karol Ryba (gabus kalbėtojas, sovionistas) na ir generolas Andersas su adjutantu. Programą vedė miesto klerkas Jan Marcin, Amerikoje gimęs lenkas, bet neblogai kalbąs lenkiškai.

Po invokacijos, kurią skaitė kun. Miško, buvęs 2-ro lenkų korpo, kariavusio prie Monte Kasino, kapelionas, kalbėjo R. Pucinski, dr. K. Ryba ir kiti. Generolas kalbėjo paskutinis ir net po meninės programos. Savo žodį generolas Andersas pradėjo pagerbines Kristų. Gana ilgokai užtrukusiame žodyje pavarto-

jo ir humoro bei politinių anekdotų, apibūdino šių dienų Lenkijos politinę ir ekonominę būklę kaip blogą. Visa esą, propaganda, melas, apgaulė. Tarptautiniai politiniai santykiai taip esą įtempti, kad karas kabas "ant plauko" ir net be Kennedy ar Chruščiovo noro jis galįs prasidėti Rusai "išpaikinti" vakariečių nuolaidomis, taip įsidrąsinę, kad tik smūgis "į snukį" tegalį juos sustabdyti. Lenkija (egziliinė) esanti laiminga turinti JAV prezidento asmenų gerą draugą, kuris palankiai žiūris į "teisėtus" lenkų reikalavimus dėl busimos laisvos Lenkijos sienų. Bet gen. Andersas nepaminėjo nei Vilniaus nei Lvovo. Užtat labai bravūriškai ir Vilnių ir Lvovą ir Volynių kelis kartus linksniavo dr. K. Ryba (sovionistas, taip pat geras kalbėtojas).

Prieš invokaciją lenkai giedojo savo himną, o po programos — M. Konopnickos dainą "Polski my narod, polski lud, krulowski szcep Piastowy..."

Programa užsitęsė nuo 2:30 iki po 6 v.v. Aukų rinkti buvo paleista kelios pintinėšės. Suaukota 908 dol. su centais.

Algirdo Glazės sveikinimai iš... Izraelio

Vienybietis Algirdas Glazė iš Los Angeles, savotarnybinėje kelionėje (jis kaip So. California Automobile Club stovos tyrinėja turizmo sąlygas įvairiuose pasaulio kraštuose) pastekė Izraelį. Iš Tiberias (Izraelio) Algirdas rašo: "...Kaip matai, aš jau Izraelyje. Lenkų galvą šiam kraštui, nes vietiniai sunkiai dirbdami, dykumas pavertė sodais. Jordane aplankiau Betlejų, Jeruzalę, Jericho ir Bethany. Vakar perėjau per garsiuosius Meldelbaeru vartus, nes tai vienintelė vieta, per kurią galima patekti į Izraelį iš arabų pusės... Arabų pusėje — skurdas neapsakomas. Gatve praėjimas tiesiog neįmanomas, nes kaip skruzdės tave apsuma vaikai, paaugliai ir suaugę ubagai, prašydami pinigų... Arabai, atrodo, nieko nedaro, kad pakėlus savo krašto gerbūvį. Iš viso, arabų pusėje valdas nekoks. Artimiausiomis dienomis aplankysiu Nazarethą ir Tel Avivą."

Algirdas Glazė Hong Kong gatvėje.

LŽS VALDYBA PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS

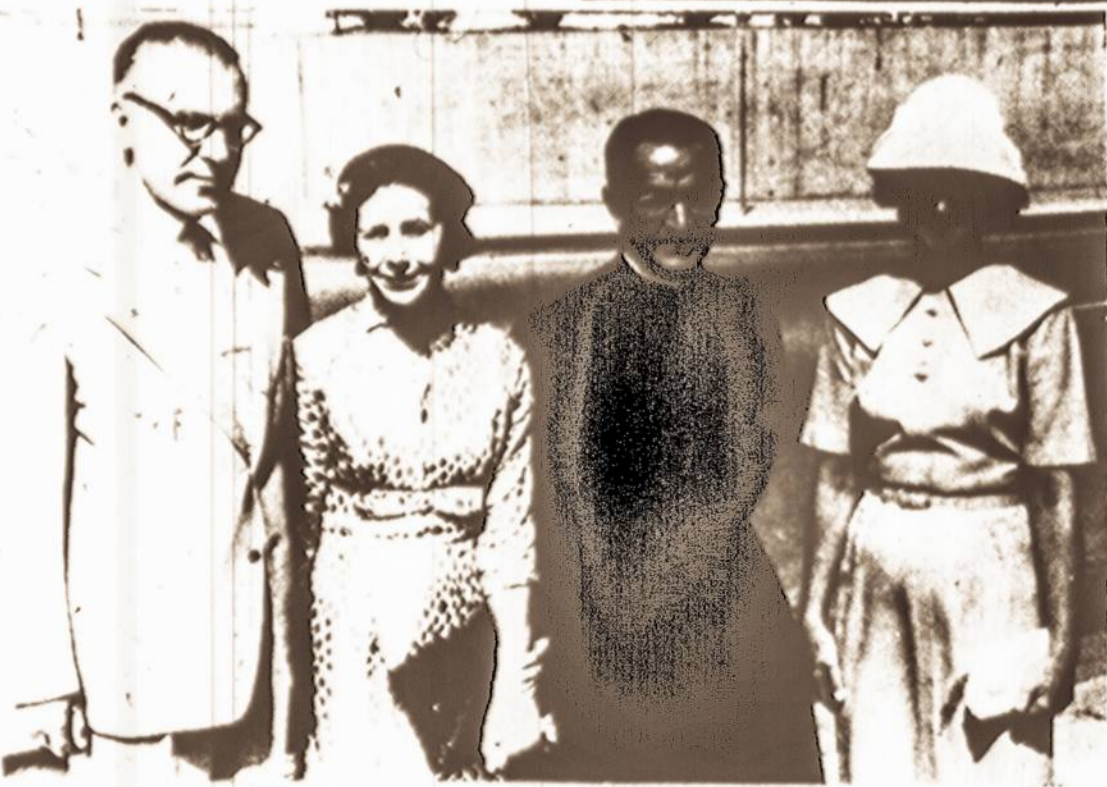
Detroitas, Mich. — Išrinktoji LŽS Detroito skyr. valdyba pasiskirstė pareigomis:

1. Pirmininkas tėvas dr. Tomas Žiūraitis, O. P.
2. Vicepirmininkas Vladas Mingėla,
3. Sekretorius Petras Januška,
4. Išdininkė raš. Marija Sims,
5. Narys Jonas Kriščiūnas.

Detroito ar artimesniuose apylinkės miestuose (Windsoras ir kt.) gyveną žurnalistai ir spaudos bendradarbiai — korespondentai norį įstoti ir veikti LŽS Detroito skyriuje paduoda skyr. valdybai pareiškimus šiuo adresu:

Rev. Dr. T. Žiūraitis, O. P. 775 W. Drahnar Road Oxford, Michigan

Pareiškime pažymima: pavardė ir vardas, amžius ir gimimo vieta, adresas, telefono nr., kokiuose laikraščiuose bei žurnaluose rašė, į kokius rašo šiuo metu, paminti svarbesnius straipsnius. M.

Los Angeles, Calif. prie šv. Kazimiero bažnyčios po pamaldų susitinka: (iš k. į d.) rašytojas J. Tininis, poetė D. Mitkienė, kun. J. Vaišnys — Laiškai Lietuviams redaktorius ir rašytoja Alė Rūta.

Tarnauja daugiau, kaip šimtą metų

PASKUTINIŲ NUTARIMU
IŠMOKAMI DIVIDENDAI **3 3/4%** I. METUS

Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais dviems metams ar daugiau (3 1/2 % reguliaraus plus 1/4% specialaus).

3 1/2% per metus *Reguliarus metų ketvirčio dividendas*

Nuo DEPOZITO-DIENOS
Apskaičiuojama METŲ KETVIRČIAIS

Užskirkite, rašykite ar telefonuokite bet kuriam mūsų skyriui

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK
A MUTUAL BANK
"...kur jūsų pinigai tarnauja tik JUMS!"
BROOKLYN, NEW YORK

Eastern Parkway Office: 539 Eastern Parkway at Nostrand Ave. Nuo pirm. iki penktadienio 9 v. r. - 3 v. p. p. Pirm. vak. nuo 5 - 8 v. v. PResident 3-7000

Broadway Office: 135 Broadway at Bedford Avenue Nuo antradien. iki penkt. 9 v. r. - 3 v. p. p. Pirm. nuo 9 v. r. - 7 v. v. STagg 2-6676

Member Federal Deposit Insurance Corporation

Lietuviškoje Chicagoje

Sophie Barcus, buv. radio valandų vedėja, spalio 12 d. palaidota Tautinėse kapinėse dalyvaujant gausiai miniai Chicago ir jos priemiesčiuose gyvenančių lietuvių.

Sandaros koncertas yra ruošiamas lapkričio 26 d. Lietuvos Auditorijoje.

Dr. A. Baliūnas dalyvavo Amerikos akių, ausų, nosies ir gerklės ligų gydytojų suvažiavime, kuris įvyko Chicagoje, Palmer House viešbutyje.

A. Varbutas išbuvo 12 dienų šv. Kryžiaus ligoninėje.

M. Kalinauskas grįžo į Lietuvą pas savo šeimą, kurios jis buvo nepaprastai išsilgęs. Amerikoje jis išgyveno 13 metų.

J. Daužvardienė spalio 7 d. dalyvavo Congress-Pick viešbutyje įvykusiame konsulu balijuje. Vietos laikraščiai išidėjo jos nuotrauką tautiniam kostiume.

Dr. B. Paliokas yra pakviestas profesorium į Santa Fe universitetą, New Mexico. Jis iki šiol dėstė įvairiose aukštesnėse mokyklose.

Chicago Balso skyrius rengia metinę vakarienę, kuri įvyks lapkričio 11 d. Jaunimo centre.

K. Bradūnas, **V. Ramonas**, **M. Kailiškis**, **A. Mackus** ir kt. dalyvavo literatūros vakare, kuris įvyko po tremties spaudos parodos, spalio 15 d.

Domas Velička, Pedagoginio Instituto vicesekretorius, Vilniaus dienoje, spalio 15, skaitė paskaitą "Lenkų klasa grožinėje mūsų literatūroje".

Prel. P. Jurui pagerbti ruošama vakarienė, kuri įvyks gruodžio 16 d. Tam reikalui yra sudarytas komitetas iš keletikos organizacijų atstovų.

M. Kovalevskos, latvių dailininkės darbų paroda įvyksta Latvų namuose, spalio 21 d.

GINČAS DĖL VĒLIAVOS

Spalio 1 d. viename minėjime atsirado Lietuvos valstybinė vėliava, sakoma, kabėjusi Karo muziejaus bokšte Kaune. Bet kaip ji atsirado Chicagoje, kas ją čia atgabeno ir kur ji buvo laikoma iki šiol, tebėra paslaptis.

Spalio 8 d. L. V. S. Ramovės Chicago skyriaus susirinkime buvo iškeltas tos vėliavos tikrumo klausimas. Vieni aiškino, kad tai netikra vėliava, kad ji atsiradusi tremtyje, Vokietijoje, o kiti, kaip, pavyzdžiui, buvęs Karo muziejaus raštvedys Šeštakauskas, tiesiog sako, kad ši vėliava niekad nėra buvusi Karo muziejuje ir t. t.

Kaip žinoma, Lietuvos valstybinės vėliavos buvo trijose vietose: prezidentūroje, ministerių kabinete ir Karo muziejuje.

P. Erdvys

VILNIAUS DIENOS MINĖJIMAS

Spalio 15 d. Jaunimo centre įvyko Vilniaus Dienos minėjimas, prasidėjęs Jezuito bažnyčioje pamaldomis, kurias laikė kun. Vaišnys. Po pamaldų prie Tautos paminklo Vilniaus Krašto Sąjungos Chicago skyriaus valdyba padėjo gyvų gėlių vainiką, o jos pirmin. Valerijonas Šimkus pasakė turiningą kalbą. Jaunimo namų salėje įvyko oficialioji ir meninė dalis. Išanginę kalbą pasakė V. Šimkus, o pagrindinę paskaitą skaitė D. Velička.

Pasibaigus oficialiai daliai buvo parodyti du filmai: vienas apie Vilniaus užgroblimą, o antras apie kažkokį orkestrą, kuris nieko bendro su minėjimu neturėjo. Vilnietė D. Šukelytė padėklamavo eilėraštį apie Vilnių. Vėliau muz. A. Stephens-Steponavičienės dainininkės: Peskienė, Bobinienė ir Milerytė padainavo porą duetų ir vieną kitą dainelę.

TAIP KALBĖJO SLA PREZIDENTAS

Praeitą šeštadienį puošnioje Chicago Savings patalpose įvyko SLA deimantinės sukakties minėjimo vakarienė. Programai vadovavo SLA apskrities pirmininkas p. Mačiukas. Svarbiausią kalbą pasakė SLA prezidentas p. Dargis.

Apie šią SLA prezidento kalbą aš čia kaip tik ir norėjau porą žodžių parašyti. P. Dargis pabrėžė, kad SLA tik trimi metais jaunesnis už pirmąjį Lietuvos laikraštį Aušrą. Pasak jo, Aušra pradėjusi eiti 1883 m., o SLA gimęs 1886 m.

Nekalbant jau apie tai, kad Aušra nebuvo pirmas lietuvių laikraštis, SLA prezidentas mane stebino ir kitais apsilenkimais su tiesa. Pavyzdžiui, jis sąmoningai ignoravo Vienybę, kuri ilgus metus buvo SLA organas ir iš kurios lukšto faktiškai yra išsiritę ir dabartinis Susivienijimas. Taigi, klausytojams taip ir liko neaišku, ką bendro galėjo turėti Prūsijoje leista Aušra su Amerikoje įsteigtu Susivienijimu...

Visiems senosios kartos veikėjams yra žinoma, kad SLA yra vienmetis su Vienybe Lietuvninkų, kurios leidėjo Juozo Paukščio iniciatyva ir pastangomis Susivienijimas buvo suorganizuotas. Taigi, klausimas, kodėl p. Dargis šį visiems gerai žinomą istorinį faktą ignoruoja? Ar dėl to, kad Vienybė Lietuvninkų savo pirmaisiais gyvavimo metais nebuvo liberališkas laikraštis? Bet ir dabartinis Susivienijimas, kuris pradžioje buvo vadinamas "katalikiškų draugysčių susivienijimu", pradžioje nebuvo liberališkas. SLA, kaip ir Tėvynės Mylėtojų Draugija, kurios organu Vienybė Lietuvninkų taip pat ilgus metus buvo, tik vėliau pasidarė tuo, kuo jis šiandien yra. Ir pati Vienybė Lietuvninkų, kaip žinoma, vėliau buvo kitokia, negu ji buvo pradžioje.

Joms akomponavo pati Alice Stephens. Abi dalis pravedė A. Dundulis. Paskiau vyko draugiška arbatėlė.

P. Dirks

džioje. Bet koks sąžiningas veikėjas gali šiuos istorinius faktus ignoruoti? Nesinori tikėti, kad p. Dargis nežinotų savo organizacijos istorijos ...

Po šios p. Dargio kalbos aš kreipiausi į kelis vakarienėje dalyvavusius veikėjus, klausdamas jų nuomonės. Vienas jų, prašydamas neminėti jo pavardės, apie p. Dargį man taip pasakė: "Dargis yra diplomatas. Jis turi kalbėti taip, kaip momentas reikalauja. Kadangi SLA sudaro įvairių politinių pakraipų žmonės, tai prezidentas turi taikytis prie visų. Su tautininkais jis kalba

kaip tautininkas, su sandariciais kaip sandariciais, su socialistais kaip socialistais. Net ir katalikų jis neignoruoja. Aš esu tikras, kad Dargis, kalbėdamas Vienybės 75 metų sukakties minėjime, būtų kitaip kalbėjęs", tvirtino man tas veikėjas, gudriai šypsodamasis ir tik viena akimi į mane žiūrėdamas. Kairioji veikėjo akis buvo sąmoningai primerkta...

Baigdamas, dar noriu pridurti, kad šiomis savo pastabomis aš neturėjau tikslo įžeisti p. Dargio. Aš tik norėjau pareikšti savo nuomonę apie jį.

P. K.

TRIJŲ SKYRIŲ BĖLIUS

Tai nebus formalumo ar puošnumo bėlius. Tai bus sąskrydis žmonių iš Chicago, iš Cicerio ir iš East Chicago. Žmonių, kurie yra bičiuliai arba nori tokiais būti. Žmonių, kurie ne tik laukia linksmybių nuo scenos, bet kurie nori patys linksmintis ir kitus linksminti.

Šį pobuvį ruošia ALTS Chicago, Cicerio ir East Chicago skyriai drauge susidėję. Kviečia dalyvauti ir vien minčius ir kitaip galvojančius. Gera proga pasikalbėti ir išsikalbėti. Ir susiprasti. Tų skyrių pirmininkai yra: Janukaitis, Vasyis ir Počius. Meno pajėgos programai vykdyti taip pat bus iš visų trijų skyrių. Jos nebus garsenybės, bet tokios, kurios daug žada atelieties lietuviškam menui ir, žinoma, lietuviškam vardui Amerikoje. Ateikite, išgirskite ir pasakykite savo nuomonę.

Užkandžius ruošia taip pat visų trijų skyrių veikėjos. Gi dėl išgėrimo, tai irgi niekas nebus nei nusikraustas nei apvilnas. Baras specialistų priežiūroje.

Viskas bus apšvieta fotografuojama ir filmuojama. Bus daug svečių iš Lietuvos žurnalistų Sąjungos Chicago skyriaus. To skyriaus valdybos narys Jonas Vaičiūnas (publikos pamėgtas fejtonas)

nistas) parašė net specialų fejtoną tam vakarui. Jis pats ir skaitys. Kalbama, kad balijuje dalyvaus net trys lietuviškos grožio karalienės, išrinktos įvairiomis progomis.

Tad iki pasimatymo, spalio 28 dieną, Pakšto salėje. Beje, dabar VIENYBĖ labai "gaudomas" (dėl įvairių priežasčių) laikraštis Chicagoje, todėl apie šį balių parašiau kiek plačiau. Prašau už tai skaitytojų atleisti.

D. VALIUŠAITIENĖ

Ona Michalietienė iš Clevelando su sukra Milda buvo atvykusi į Chicago dalyvauti muz. Bertulio pagerbimo vakarienoje.

VIENYBĖ

The Oldest Lithuanian newspaper, established by Juozas Paukstys in 1886, is published weekly by Juozas Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7 N. Y. Tel. AP 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

IŠRINKIME TEISINGĄ - PATIKIMĄ NEW YORKO VALDŽIAI

Balsuokime už Republikonų kandidatus

- KURIE —
- ATSTATYS MIESTO FINANSINIŲ TOBULUMĄ
- PATAISYS LIGUISTĄ MIESTO MOKYKLŲ SISTEMĄ
- KOVOS PRIEŠ APGAVIKUS IR PRIGAVIMUS
- NAIKINS MIESTO PADUGNIŲ KVARTALUS
- DARYS VISKĄ, KAD SUSTABDŽIUS JAUNIMO NUSIZENGIMUS.

PAUL A. FINO jau septinti metai kongresmanas. Jis Kongrese dažnai pasisako Lietuvos laisvės reikalui. Baigęs St. John's universitete teisių skyrių, 1933 m. tapo advokatu; 1943-44 m. buvo vyr. New Yorko valstybės prokuroro padėjėju. 1945-1950 buvo New Yorko valst. senatorium. Patyręs teisininkas, kongresmanas — jis tinkamas New Yorko tarybos pirmininku. — Balsuokim už jį!

PAUL A. FINO
tarybos prezidentas

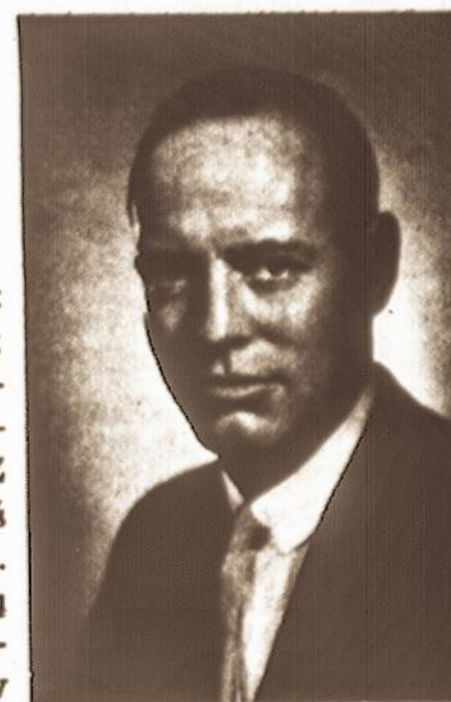

LOUIS J. LEFKOWITZ
merus

Mūsų miesto įstaigose atidengti didžiausi skandalai: Gatvėse pavojinga ne tik moterims bet ir vyrams; nesaugu parkuose ir pajūry; mokyklose randama narkotikų. — TIK GERAS ŠEIMININKAS GALI SU-TVARKYTI NEW YORKĄ — L. J. LEFKOWITZ tinkamiausias New Yorko Mero pareigoms. Kilęs iš neturtingų imigrantų šeimos išėjo teisių mokslus. Turi patyrimo įstatymdavystėje bei teisme eilę metų eidamas vyr. New Yorko valstybės prokuroro pareigas. Yra tinkamiausias sutvarkyti pašlijusius New Yorko reikalus. Jis pasamdys 6,000 naujų policmonių ir pašalins suktybes. Rinkim L. J. Lefkowitz j merus!

Išrinkti Republikonai New Yorko mieste

- Teisingai tvarkydami miesto reikalus padidins biznio ir darbo galimybes
- Pagerins gyvenimą senesnio amžiaus piliečių
- Modernizuos eismo kontrolę ir pagerins susisiekimą
- Pagerins tarnybą sveikatingumui
- Padidins poilsio ir kultūringų pramogų vietas parkuose ir pajūry.

JOHN J. GILHOOLEY
kontrollerius

J. J. GILHOOLEY tinkamiausias miesto kontrolleriaus pareigoms. Jis nuo pat jaunystės dirba. Dirbdamas išėjo mokslus. Tarnavo karo laivyne 1942-45 m. Išėjo atsargon laivyno leitenantu. Septynerius ir pusę metų buvo Darbo pasiekimų sekretorium. Pravedė naują Fed. Employees Workmen's Compensation programą. Eidamas augstas pareigas Washingtono užsitarname pasitikėjimo ir buvo parinktas kandidatu į New Yorko miesto kontrollerius. Jis pažįsta New Yorko reikalus. Su žmona Josephine Ann augina 5 vaikus. Už jį balsuokime!

BALSUOKIME už L. J. Lefkowitz j merus • BALSUOKIME už visus Republikonų kandidatus • BALSUOKIME eilėje A
ALL AMERICAN COMMITTEE, LITHUANIAN DIVISION

VIENYBĖ

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7257

Dabar

Atkelta iš 1 psl.

lino laikus ir tuos dešimtis tūkstančių sušaudytų komunistų...

Tuo tarpu Berlynas, dėl kurio vakaruose tiek daug primalta (liežuviais) vis dar "aukštyn kojom drybso", anot Binkio.

Spygliuotos vielos, cementinė siena ir vadinama mirties zona, skirianti rytų Berlyną nuo vakarų, faktiškai yra pačių komunistų sukurtas ir vakariečiams brukte įbruktas propagandos įrankis. Tai, nelyginant nunokęs vaisius, nukrito jiems į sterblę klausimas: Kas ten, anapus tos spyglių ir cemento sienos, do gyvenimas, jeigu žmonės bėga, kaip pelės nuo besiantinančio žemės drebėjimo?

Bet, iš kitos pusės, dabartinė Berlyno padėtis amžinai irgi negalės tęstis. Nenuostabu, kad angilai su amerikiečiais pagaliau yra linkę šią antrojo pasaulinio karo liekaną tvarkyti.

Kaip ši aiškiai nenormali padėtis Berlyne bus pašalinta, kai prancūzai su vokiečiais nenori apie tai net kalbėti, mes nežinome. Bet mes, lietuviai, kalbėdami apie Berlyną, žinome, kas atsitiko su prancūzų valdoma Klaipėda ir jos kraštu...

O ar Konstantinopolis, su prancūzų, anglų ir graikų įgulomis po pirmojo pasaulinio karo, nebuvo panašus į dabartinį Berlyną?

Kokios politikos šunvotė būtų išaugusi Klaipėdoje, jeigu ne Budrys su savo sukilėliais? Į ką būtų pavirtęs Konstantinopolis, jeigu ne Kemal Paša su savo jaunaturkais?...

Dabartinis Berlynas iš dalies primena ir buvusį Šanhajų su vakariečių įgulomis ir net ištiesais miesto kvartalais. Bet tai, žinoma, nereiškia, kad dabartinė Berlyno problemos nepajėgtos išspręsti patys vokiečiai. Tik duokite jiems valią.

Vokietija, kuri ekonominiu atžvilgiu yra Europos nugarkaulis, nebus nei Korėja, nei Vietnamu. Tai turėtų įsidėti į galvas rytai ir vakarai.

VIENYBĖ, 1886, II, 10

Uzgime tas jaunas rasztelis wardu Wienibe tarpe lietuwniku, tejp kajp uztekejo tykra zwai-gzde, kuri sawo szwiesa kitas perauksztis, ir wysa czesa wajkszczios keliu tejsybes ne-

sziodama ing namus Wienibe ir sutikima.

Su druta szyrdze, ir ne perlauzta wale storawosimes but inpedzejs giaro artojaus, kurys suimdamas zagre in'rankas, nesidajro, o storawojasi waga ligiai ir tiesiog nuwest.

DEIMANTINIO FONDO RĖMĖJAI

V. Mickevičius	\$25.00
Brooklyn, N. Y.	
SLA 328 kuopa	10.00
Jamaica Plain, Mass.	
D. Strimavičiūtė	5.00
Stamford, Conn.	
V. Strimavičius	5.00
Stamford, Conn.	
J. Zutkis	3.00
Bronx, N. Y.	
P. Aleksandravičius	2.00
Brooklyn, N. Y.	

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojama.

Is praeties Tavo sūnūs...

Nera tos nedelios, kad kur lietuwiszka draugiste neužsidedu, o tajper storone gerai mysljancziu vyru. Likos, uzdeta nauja draugiste Williamsburge, New Yorke, po wardu Sz. Juozapo. Nieka negalime welit del tu lietuwniku, kajp tik "Dieuwe padek", kad ko no daugeuse wyru pristotu, ba kur daugibe, ten galibe. Brolej lietuwnikaj, glauskites po sparnu to dydzio patrono.

Vienybė, 1886 m. spalio 20 d.

Draugo leidėjai bijosi klebonų

Edvardas Sulaitis

Draugo bendradarbių klubo sušauktame susirinkime, įvykusiame spalio 14 d. Tėvų Marjonų vienuolyne Chicagoje, buvo pareikšta, kad Draugo leidėjai labai bijo lietuvių klebonų, kurių žodžius tikintieji giliau ima į širdį negu Draugo...

Vykusiose diskusijose dėl šio dienraščio pagerinimo, anksčiau kontroversiniu asmeniu buvęs — Juozas Kreivėnas pareiškė, kad Draugo skiltyse yra giriama tokie žmonės, kuriuos iš tikrųjų reikėtų papeikti. Čia jis pavyzdžiu nurodė vieną kleboną neleidžiantį dėstyti lietuvių kalbos reguliarių pamokų metu lietuviškose mokyklose, bet tik vieną kartą savaltėje po pamokų. Nežiūrint to, kad vyskupijų vadovybės leidžia skirti kasdien po pusvalandį tautinei kalbai, nemaža klebonų ta privilegija nepasinaudoja. J. Kreivėno nuomone toks ir kiti panašūs klebonai turėtų būti papeikti.

Kitokios nuomonės buvo Draugo moderatorių kun. V. Rimšelis, kuris pareiškė, kad klebonų peikti negalima. Jie yra labai įtakingi asmenys. Girdi, gali taip atsitikti, kad jie, supykę, sakyklose įsakys parapijonims neskaityti Draugo. Tada Draugui būtų nemažas nuostolis...

Pranešimus apie įvairias Draugo sritis padarė bendradarbių klubo valdybos nariai: Gediminas Galva, Vytautas Zalatorius ir Benediktas Babrauskas. Pirmasis kalbėjo apie politinę dalį, Zalatorius — apie reportažus ir kroniką, paskutinisys — apie literatūrinę dalį.

G. Galva nusiskunde Draugo pirmuoju puslapiu ir politinių straipsnių atranka. Jis siūlė, kad atskirų politinių šakų bendradarbiams būtų paskirstytas darbas, kad jie būtų kviečiami dažniems pasitarimams, kad būtų nustatyta politinė linkmė. Jis taip pat akcentavo, kad reikia gerai pažinti komunizmą, su kuriuo Draugas kovoja. Iki šiol to nebuvo net bandoma daryti. "Mes negalime šaudyti iš patrankų į žvirblius", — pabrėžė G. Galva. Todėl, pranešėjo nuomone, yra reikalinga sudaryti specialistų būrį, kuris gali ir nori sekti Lietuvos spaudą ir Lietuvos gyvenimą ir moka atskirti grūdus nuo pelų.

Diskusijose dėl šių klausimų kun. J. Prunskis pažymėjo, kad tai pačių bendradarbių reikalas pasiūlyti straipsnius, kurie, jų nuomone, vertingi ir talpintini laikraštyje. Su juo nesutiko V. Zalatorius, kuris aiškino, kad redakcijos pareiga yra užsakyti straipsnius ir koordinuoti bendradarbius. Pasisakyta už vieno dą mastą visiems, nedarant išimčių vienems ar kitiems.

Paminėtas faktas: Draugas paskyrė net du vedamuosius, kai vienas žmogus tik rengėsi važiuoti į Lietuvą, bet jis nedavė jokių komentary, kai kiti ten nuvyko ir sugrįžo... Taip pat pareikšta, kad mūsų politikoje reikėtų tam tikro aiškumo, pradedant daiktus vadinti jų tikraisiais vardais. Dabar daug yra sąmoningai nuslepiama nuo visuomenės akių. Buvo paminėta viena Amerikos Lietuvos Tarybos įstaiga New Yorke, kuri nieko neveikia, bet suėda nemažai surenkamų aukų... Deja, apie ją bijojasi plačiau išsistarti.

Karčių žodžiu Draugo redaktorių bei redakcijos adresu pabrėžė ir V. Zalatorius savo pranešime apie reportaži-

nę bei kronikinę dalį. Jis nurodė konkrečių faktais paremtų pavyzdžių, kurie gerojai sujaudino redaktorių. Šie tuojau šoko aiškintis, kaip ir po pirmojo pranešimo, bandydami įrodyti, kad taip nėra ir nebuvo, o jeigu buvo, tai jie neatsimena.

Beje, kalbant dar pirmąją temą, vienas bendradarbis pabarė redaktorių, kad jie ilgai Kubos diktatoriaus Castro nevadino komunistu. V. Zalatorius čia atsakė: Draugą negalima kaltinti, kad jis kai kuriuos nevadina komunistais, nes, iš tikrųjų, Draugas dažniausiai nekomunistines valstybes ar jų vadovus bei atskirus asmenis, įtraukia į komunistų sąrašą. J. Kreivėnas pabrėžė, kad Draugas, skelbdamas menkutes žinutes iš Eltos apie sovietinį biurokratizmą, klaidina žmones, visa tai pristatydama kaip "rimtą" dalyką. Iš tikrųjų, jo nuomone, yra daug svarbesnių ir būdingesnių komunistiniam pasauliui žinių, leidžiančių įsigilinti į pačią esmę, o ne vaikščioti aplinkui ją.

Susirinkimui pirmininkavo Cicerio trejukės narys (visi pranešėjai buvo ciceriečiai) B. Babrauskas. Daugelyje atvejų buvo vartojami terminai "mes" (bendradarbiai) ir "jūs" (redakcija). Vykstant

susirinkimui ir po jo buvo balsų — kam čia mes dabar kalbamės ir be reikalo leidžiame laiką: ne pirmą kartą redakcijai ir leidėjams buvo duotos įvairios sugestijos, bet jos taip ir liko sugestijomis.

Susirinkime dalyvavo apie 25 asmenys (iš apie 250 Chicagoje ir apylinkėse priskaitomų Draugo bendradarbių bei korespondentų). Apie 10 iš jų buvo dienraščio štabo nariai, keturi bendradarbių klubo nariai ir saujelė "šiaip sau" bendradarbių. Tarp susirinkusiųjų buvo pasigesta bendradarbių klubo pirm. kun. A. Juškos ir buv. Draugo moderatoriaus ir dabartinio Draugo štabo nario kun. P. Garšvos. Kaip vėliau paaiškėjo, jie šio susirinkimo metu smagiai linksminosi galestingųjų seserų baliuje Western Ballroom salėje.

P. S. Šios mintys nėra taikomos kam nors "nuskriausti", bet jos iškeltos sąryšyje su lietuviškuoju "spaudos mėnesiu" ir amerikietiška "spaudos savaitė". Čia norima parodyti, kad lietuvių spaudos padėtis bei kai kurių žmonių galvojimas dar siekia čia pat spaudos priespaudos laikus. Mūsų nuomone, būtų pats laikas ir lietuvišką spaudą grąžinti į šiuos laikus.

Mūsų spaudos skiltyse

Trumpas buvo tas nepriklausomas gyvenimas, bet per tą laiką visos mūsų tautos buvo atlikti milžiniški dalykai, pasiekti dideli laimėjimai. Nemažą dalį jų, ar kam kitam patinka ar ne, visvien tenka skirti tam laikotarpiui, kai prie valstybės vairo stovėjo tautininkai. Netiek jau daug rasime pasaulyje kraštų, kur religinės bendruomenės naudojasi valstybine parama, globa, kur buvo oficialiai švenčiamos religinės šventės, mokyklose religija buvo privaloma ir t. t. Pripažinkime, nebuvo tuo metu pilna demokratija, bet, kai tą visą paalygini su načių dabar sovietiniu slautėjimu, toji Lietuvėlė, jos santvarka, gyvenimas joje išskyla jaukiu šviesuliu. Vardan nepriklausomos Lietuvos simbolio ar nederėtų pamiršti patirtus skaudulius ar bent palikti ryškesnį jų prisiminimą toms dienoms, kai vėl tauta galės laisvai ir netrukdomai kurti savarakišką gyvenimą.

AL. GIMANTAS,
Tėviškės Žiburiai.

Tenka girdėti ir net skaityti, kad nepriklausomaj Lietuvos vienu laiku valdė fašistų,

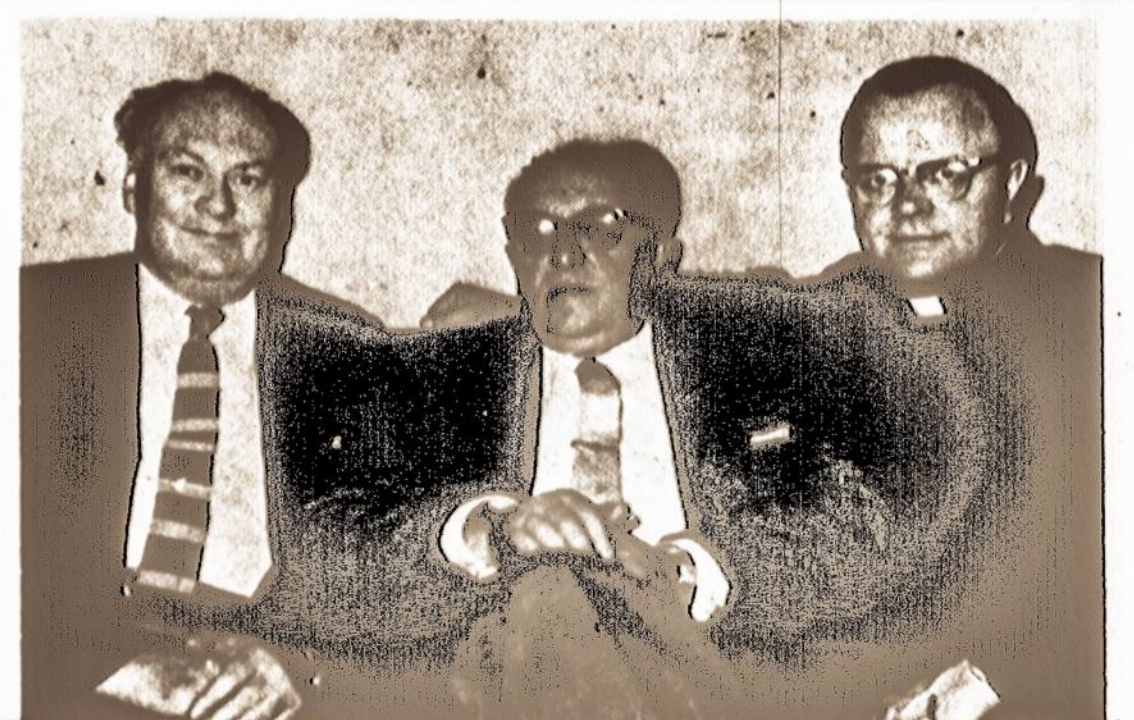
o kitu — tūkstančio kunigų diktatūra (Darbas, 1955 m. 4 nr.), todėl tas laikotarpis esąs bereikšmis. Jaunimui taip pat gerai žinoma, kad anksčiau valdė caras, o dabar bolševikai. Ir jiems sunku be susigaudyti, kokios Lietuvos jie turi siekti, ypatingai, kad ten niekad nebūvė nė vienos tinkamos valdžios. Numoja ranka ir, nenorėdamas bei laiko neturėdamas ieškoti klaidinamų teisybės, pasuka į svetimuosius vandenis.

E. Č., Dirva.

Vienas gana aukštas kariškis gyrėsi pasistatęs netoli nuo Bostono šeimos slėptuvę ir sakė, kad slėptuvėje bus ir šautuvai, kad atbaityti ar nušauti kaimynus, kurie pavojaus valandoje norės į jo šeimos slėptuvę patekti.

Šitokiam kaimynų šaudymui iš slėptuvų pavojaus metu rado reikalo pritarti ir "realistai" jėzuitai. Jų laikraštyje America kunigas jėzuitas L. C. McHugh išaiškino, kad nuvaryti kaimynus jėga nuo savo šeimos slėptuvės yra visai suderinama su krikščioniška morale, bent su jėzuitiška morale...

Kelėvis.

Svečias iš Romos, istorikas dr. Z. Ivinskis, prieš išskrisdamas į Europą buvo užsukęs pas savo seną pažįstamą Joną Valaitį. Nuotraukoje: J. Valaitis, dr. Z. Ivinskis, kun. S. Valiūšaitis.

•Petras Norkeliūnas

PETRO NORKELIŪNO

65 METŲ SUKAKTIS

Spalio 19 Rochesterio Petras Norkeliūnas sulaukė 65 metų amžiaus. Pavadinimas "Rochesterio Petras" skamba kiek keistokai, bet kadangi kiekvienas, pradėdamas lietuviu, baigiant bent kurios tautybės viešai besireiškiančiu gyventoju jį žino, mėgsta, gerbia, tai šis pavadinimas jam tinka.

Yra vadinamųjų visuomenės veikėjų, kuriems toji veikla sunkiai sekasi; jie greitai pavargsta ir dar greičiau išvargina kitus. Kiti gl-lyg tam gimę. Visur pritaps, kur yra pozityvus darbas. Jie visuomeninėje veikloje visada pirmieji. Niekada nepavargsta, tiesiog atrodo, kad toji veikla yra jiems poilsis. Toks yra Petras Norkeliūnas.

P. Norkeliūnas nuo A L T ir B A L F Rochesterio skyrių įsisteigimo eina šių skyrių pirmininko pareigas. Jis vadovauja Sv. Jurgio draugijai bei eilėi kitų organizacijų vadovybėi.

Petras yra tradicinių dienų, tautinių švenčių vadovas. Per tas šventes, Rochesterio lietuvių kasmet surenka Lietuvos vadavimo reikalams tradicinę tūkstantinę. 1947 m. Balfo reikalams surinko 10,000 dolerių!

Kai po antrojo karo atsirito nauja ateivių banga, Petras organizavo sutarčių parengimą, atvykusiems surasdavo darbą. Neveltui jį čia vadina "dypukų tėvu."

Norkeliūno dvi didelės dorybės: nepaprasta tėvynės bei tautiečių meilė; taktas ir prigimtas sugebėjimas sugyventi su žmonėmis.

P. Norkeliūnas 1913 m. palikęs savo gimtuosius Kybartus atvyko į Kanadą. 1916 m. įstojo į Kanados armiją, kariavo sąjungininkų pusėj vakarų fronte. Karui baigiantis Londone susipažino su lietuvaite Amalia Kiškute ir ją vedė. 1923 m. persikėlė į Rochesterį, čia užaugino šaunią dukrą Eleną, kuri su savo vyru daktaru New Yorke augina gausią šeimą.

Normaliai, sulaukę 65 m. amžiaus, eina poilsiu. Kai kas atsisėda į supamą kėdę ir supasi...iki užsisupa. Norkeliūnas turi kitą nusistatymą:

"dirbsiu kiek mano jėgos leis, kol Lietuva neatgaus nepriklausomybę. Tada dar norėčiau aplankyti savo laisvus Kybartus, savo brolius, tėvų kapą...Tada ir man bus lengvesnė senatvė".

Mes gi rochesteriečiai dėkojame Petru už visą pagalbą, mums einant pirmuosius tremtinių žingsnius Amerikoje. Dėkojame už vadovavimą Lietuvos laisvinimo darbuose, būnant mums pavyzdžiu nesu-smukti, nenusiminti, kovoti. Linkime Petru Norkeliūnui ir jo šeimai ilgiausių metų.

B. U.

Armonienės knygos platinimas

Mėnesinis knygų klubas Family Reading Club, priklausęs American Literary Guild pasirinko "Leave Your Tears in Moscow" 1962 metų sausio knyga. Knyga bus išsiuntinėta visiems klubo nariams, kurių yra per 20,000.

Amerikos bibliotekinių žurnale, žinoma literatūros kritikė Virginia Kirkus, kurios nuomonė turi sprendžiamos įtakos Amerikos bibliotekininkams, palankiai vertino "Leave Your Tears in Moscow" knygą, duodama keliuose sakiniuose knygos santrauką. Ji kritiką baigia tokiu sakiniu "Knyga parašyta be perdėto savęs gailėjimosi ir pagiežos (undue recrimination)". Knyga duoda vaizdą paprasto gyvenimo Sovietuose ir todėl turėtų gauti platų susidomėjimą".

Žurnalas Publishers' Weekly, duodamas Armonienės istorijos santrauką, tarp kitko sako, kad knyga yra kaltinamas aktas dėl sovietų persekiojimo tautinių grupių ir dėl pasikėsimo išnaikinti Lietuvos žmones.

Didžiausiam Clevelando dienrašty Plain Dealer, knygų kritikas R. I. Snajr ilgoka-

me straipsny tarp kitų knygų ištraukų, aprašydamas deportacijos baisumus, cituoja Armonienės pareiškimą: "Aš manau, kad jei komunizmas nieko nebūtų padaręs žiauriau kaip tik tokios rūšies deportacijos, vistiek negalėtų būti skaitomas dalimi padaręs žmonijos". Kritikas baigia "Kiekvienas turėtų perskaityti šią istoriją apie žmogaus žiaurumą žmogui ir moteriai. Knygos didelis objektyvumas padidina jos dramatinį įspūdį. Istorija papasakota labai gerai (It is very well told)".

Kitas Clevelando dienraštis Cleveland Press aprašo Armonienės knygos pasirodymą vedamųjų puslapyje, įdėdamas Armonijos šeimos fotografiją. Straipsnis pavadintas "Geležinės kumštys negali sugniuždyti visas viltis". Straipsnio autorius Al Ostrow sako "padauginkit Armonienės istoriją iš milijonų ir jūs gausit vaizdą tautų kentėjimo anapus Geležinės Uždangos". Jis rašo, kad Nasvytis ėmė rašyti knygos paveiktas Armonienės perduoto vieno jauno lietuvių partizano pareiškimo "Mes žinome, kad mir-

sime, bet mažiausiai mes būsime pasauliui įrodę, kad Lietuva pigiai savo laisvės neparduoda."

Clevelando prekybos namai Halle Bros. suorganizavo "Leave Your Tears in Moscow" knygos pardavimo pradžios proga Armonienei ir Nasvyčiui autografų vakarą. Ta proga buvo parduota daugiau kaip 150 knygų. Prieš tai Halle Bros. direktorija pakvietė pletums be autorių, visus tuos Clevelande gyvenančius asmenis kurie buvo knygoj minimi, kaip padėję Armonienei atvykti į Jungtines Amerikos Valstybes. Dalyvavo lietuvių banko direktorius De Richter, kongresmanas Vanik ir kiti.

— Paryžiaus policija suėmė apie 1,500 alžirietį, kurių dalis jau deportuota į Alžyrą. Demonstracijų metu žuvo 3 alžirietiai, apie 15 sužeistų.

— Liverijos prezidentas William V. S. Tubman atvyko į Washingtoną, kur jį priėmė prezidentas Kennedy.

Barbora Armonienės šeima su žurnalistu Al Ostrow (antras iš kairės).

IŠ PO MANO BALANOS

Morkus

Tęsinys

Tiesą sakant, visoje Suvalkų Alytaus parapijoje tikros mokyklos ir nebuvo. Tada kaimuose tikėjimo dalykų, maldaknygę paskaityti, gal šiek tiek ir parašyti pamokydavo tie patys, daugiau prasilavinę, kaimiečiai. Daugiausia — siuvėjai, kurpiai ir kitokie amatininkai. Toks žmogus, mokąs paskaityti ir net "gromatą į Ameriką parašyti", būdavo labai užimtas. Ypač žiemą. Visi jį gaudydavo.

Pačiame Alytoje buvo dvi mokyklos — žydų ir valsčiaus. Viena kitai labai panašios. Žydų — mažame, vieno lango, be grindų, kokių 30 keturkampių pėdų kampelyje. Nuomojamame kurios nors šeimos namo gale. Jokių, net būtiniausių, patogumų.

Mokytojaudavo pačių žydų mokytojas. Kiek pame- nu, būdavo gana prasilavinęs žmogus. Kadangi mokykla buvo prie pat mūsų namo, tai aš mažas būdamas ne kartą į ją užsukdavau. Mokiniai, pamatę mane, tuojau sukuždėdavo: "svinia"... Bet mokytojas mane pasisodindavo ir sakydavo: "Klausykis!"

Bet ir jiems, matyt, trūkdavo tinkamų vadovėlių, nes amžinai kartodavo tą pačią Šventą Istoriją. Tiesiog giedodavo. Kas balsą nuleisdavo, tam mokytojas tuojau surikdavo: "Aveki!"

Šia proga pažymėtina ir tai, kad žydų kalba, kaip ir kitų vargo tautų, būdavo panaši į kalbą to krašto, kuriame žydas gyvena, negu į tikrąją savo kalbą. Žydų kalba, kurią aš pažinau Alytuje, daug kuo skyrėsi nuo tos, su kuria man teko susidurti seminarijoje.

Ta kukli Alytaus žydų mokyklėlė man ir šiandien stovi akyse, kaip tikro tautinio jausmo ir išstvermės pavyzdys. Štai žydas iš savo tėvynės išguitas ne vakar, ne užvakar, bet prieš tūkstančius metų. Sąlygų

verčiamas, rengiasi vietos drabužiais, išmoksta vietos žmonių kalbą, vaidinę ištikimą to krašto pilietį. Bet tai tik lukštas. Branduolys, kaip buvo, taip ir yra — Dovydo.

Įpratome dejuoti, verkšlenti savo jaunimo likimu. Žinia, kad be jaunimo toli nenuėisi. Bet, jieškodami geresnio kelio, tuojau įsitikinam, kad ir senieji klaidžiodavo — tik iš kito galo. Aklas aklam kelio jieško. Jei sąmoningesnis balsas pasigirsta ir tinkamesnio vieškelio linkui ranka pamojama, toks sumanymas dažnai niekais paverčiamas.

Kai kas sako, kad mūsų tautos likimas yra panašus į žydų. Gal tik toks skirtumas, kad mes savo kalendorių nuo Mindaugo pradėdame. Daugiausia tūkstančio metų. O žydų kalendorius siekia šešių tūkstančių metų praeitį. Kur daugiau išstvermės rasi?... Prieš tūkstančius metų iš savo tėvynės išvaryti, į tolimiausius pasaulio užkampius nublokšti, paskutiniame kare net šešių milijonų gyvybių netekę, jie šiandien betgi skaitlingesni ir galingesni, negu Dovydo ar Saliamo laikais.

Taigi, nedejuok, lietuvi. Drąsiau žvelk į ateitį. Tavo kančios dar tik prasideda. Ateitis tau dar sunkesnę jungą ruošia. Bet likimas tau sako tai, ką kitados Abrahamui pasakė Apveizda: "Apleisk savo tėviškę, kraštą ir šalį ir eik keliu, kurį aš tau paruošiu."

Patarimas Abrahamui, be abejo, bus įkvėpę ir mūsų dainių Maironį, įspėjusį savo tautiečius nenusiminti, bet eiti tuo pačiu keliu per skausmus į garbę.

Bus daugiau

VYDŪNO KŪRYBOS PRADŽIA

Šiomet sukanka 65 metai, kai Vydūnas Lietuvybės dirvoje pradėjo reikštis, t. y. nuo 1895 metų; ir ta jo veikla reikšėsi iki mirties. Vydūnas buvo tauriausias Lietuvybės saugotojas ir jos gynėjas Mažoje Lietuvoje.

Nuo Mažvydo, Bretkūno, Donelaičio, iš kartos į kartą, paveldimas tautinis Prūsų lietuvių dvasinis palikimas, lietuviškoji ugnelė daugelio lietuvių širdyse ruseno ligi Lietuvos nepriklausomybės atgavimo. Prieš tai Mažoji Lietuva, ypač Tilžė, buvo lietuvių tautinio atgimimo židiniu. Juk iš čia sklido į visą Lietuvos kraštą spausdintas lietuviškas žodis, čia turėjo prieglaudą rusų persekiojami lietuvių veikėjai.

Ano meto tokio lietuvių sąjudžio įkarštyje, į darbą stojo jaunas rašytojas ir uolus

Jonas Miškinis

jaunuomenės auklėtojas Vydūnas. Jis to lietuviybės įkarščio metu mokytojavo Tilžės vidurinėje mokykloje. Vydūnas greta mokytojo darbo nuo 1895 m. aktyviai įsitraukė į lietuvišką tautinę veiklą. Jis tarp kitko savo autobiografijoje rašo: "Vaikas būdamas ir pastebėjęs, kaip doriškai silpninami yra lietuviai vokiečių, kaip jiems apreiškiamama panieka, pasiryžau savo amžių tam skirti, kad lietuviai galėtų jaustis garbės vertais žmonėmis."

Taigi, Vydūnas bemokytodamas Kintuose ir Tilžėje brandino savyje lietuviybės jėgas, o prasminga lietuviybės veikla augo su jo gyvenimo patirtimi ir mokslo studijomis — Greifwalde, Halės ir Berlyno universitetuose. Vy-

dūno mokslo studijos buvo labai šakotos ir gilios. Jis studijavo filosofiją, religiją, meną, literatūrą ir kultūros istoriją, gamtos mokslus, teisės filosofiją, sociologiją ir sanskritą, graikų lotynų, prancūzų, anglų ir kitas kalbas.

RAŠYTOJAS IR VEIKĖJAS

Nuo 1895 metų Vydūnas aktyviai įsitraukė į lietuvių tautinį darbą. Vadovaudamas jaunimo organizacijoms, organizavo choras, vaidinimus, aktyviai ėmė bendradarbiauti lietuviškojo spaudoje, pats daug rašė ir savo lėšomis leido knygas, žurnalus, skaltė paskaitas ir kitais būdais žadino Mažosios Lietuvos lietuviuose beatbundantį tautinį jausmą. Vydūno gausūs raštai persunkti giliu patriotizmu, kuriuose vyrauja

pirmiausia žmoniškumo pradą.

Tauta, anot Vydūno, tai galimybė visokioms žmoniškumo apreiškoms. Išugdyti ir atlukstinti tas žmoguje slepienčias dvasios vertybes tautai turi pasireikšti visomis prigimtomis jos ypatybėmis. Vadinasi, ji turi būti sąmoninga, susipratusi ir savita. Ne tik kalba, papročiais ir kitomis išorės savybėmis skiriasi tauta nuo tautos, bet ir pačioje psichologijoje ty skirtingumų esą dar daugiau. Ir kaip žmogui lengviau savo dvasią apreikšti savo gimtąja kalba, taip tautai save pareikšti būtina savitu, prigimtu būdu.

PRADŽIOJE RAŠĖ VOKIŠKAI

Vydūno visas jaunystės gyvenimas praėjo jo vadovaujamoje Prūsų lietuvių draugijoje, o jo lietuviškas visuomeninis darbas yra susijęs su jo literatūriniu — kūrybiniu darbu. Iš prigimties turėdamas laklį vaizduotę, būdamas gausiai apdovanotas mokslo žiniomis, kūrybinėmis galios, dar vaiko dienomis savo amžininkams sekėdavo impro-

vizuotas pasakas. Pradžioje jis rašė vokiškai — poėmes ir apysakaites. Vėliau pradėjo rašyti lietuviškai. Vydūnas savo autobiografijoje taip rašo: "Iš pradžių nežinojau, kaip tai pradėjus. Ir tikrai, progal pasitaikius, prisipažinau lietuviu esąs. Bet rašinėjau, kaip iš mažų dienų jau darydavau, poėmes ir apysakaites vokiečių kalba. Nemačiau kelio, kaip sudarytą prigimtą kalbą gerinti galėčiau. Ir tik iš lengvo, Tilžėj susiliejęs su kitais lietuviškas, padrišau ir lietuviškai rašyti."

PIRMIEJI VAIDINIMAI

Pirmas jo didesnis kūrinys "Pastilgimas Veldetojo", skirtas vaidinimui, kuris buvo suvaidintas Tilžėje. Klek vėliau jo kūrybos veiklai, teatrališkai — seka viens po kito, būtent: Numanė, Jonukas, Amžinoji Ugnis, Prabočių šeėšėliai, Tėviške, Birutėninkai Trilogija. Mūsų laimėjimas, Lietuvos pasakėlė, Sigutė, Raganai, Jūrų varpai, Vėrgai ir Dyklai, Žvaigždžių takais, Laimės Atošvalsta, Likimo Bangos, Pasaulio Gaisras ir kiti. Iš komedijų — Kastilta

Nuolėta į 7 psl.

J. Stempuzis, virš 10 metų vadovaujans lietuvių radio valandai Clevelande, spalio 13 d. programą transliuoja iš Tarptautinės parodos.

Dviejų lietuvių nuotyčiai Šiaurės Karelijoje

V. KAMINSKO piešiniai

JUOZAS POŽERA

Apybraiža

I. AR TURITE JŪS AISTRA?

Vos įžiūrimais žvėrių takeliais vorele mes ejome į kurtinių tuokvietę. Vasilis stebino mus: aplinkui naktis, o jis savo ilgomis kojomis žirgliavo tarsi šviesiausią dieną. Po sunkiais, derva permirkusiais, jo batais net neįtrakteldavo šakelės, be garso skyrėsi prieš jį gūdi miško tankmė ir, rodėsi, jog keliąs klotas vien minkštomis samanomis. O mudu su Vaciu kone žingsnis paknopstomis strapaliuodavome, užkliuvę už sutrūnijusios išvartos, susipynusių gumbuotų pušų šaknių ar kibių krūmokšnių, kurių šakos it šmėklų rankos kabinosi į drabužius, kuprines, brazierė veidus.

Miškas miegojo. Nė mažiausias vėjelis nejudino, neblaškė miško sapno. Spengiančioje tyloje it žvakės sustingę rymojo aukštos pušys, savo karūnuotomis viršūnėmis šaudamos į dangų, kuriame virpėjo, plaukė ir žaidė šiaurės pašvaistė. Tik taktinis plėšikas — didysis apuokas — ūkteldavo kelis sykus ir, tarsi pats išsigandęs vienišo ir gūdaus savo balso, nutildavo.

Po dviejų valandų Vasilis sustojo. Palaukęs mūsų, nusimetė šautuvą, prisėdo ant išvirtusio medžio, užsirūkė ir kartu su dūmu išpūlė:

— Dabar netoli. Galima atsikvėpti.

Tamsioje naktyje jaukiai žybciojo cigarečių ugnelės. Kažkur šone nakties tylą suplėšė lūžtančių šakų triokšėjimas. Rodėsi, jog per

tankmę braunasi nežinoma pabaisa ir nenumaldomai artėja. Mes pastatėme ausis ir įsisiurbėme į Vasilio veidą klausiančiomis akimis. Ramiame ir susikaupusiame karelo veide nekrustelėjo nė vienas raumenėlis. Jis perspėjamai pakėlė ranką ir taip sustingo. Treš-kėjimas už keliolikos žingsnių nutilo, o paskui vėl supokšėjo lūžtančios šakos, ir triukšmas greitai nutolo, ištirpo naktyje.

— Briedis tikriausiai, — pašnibždomis tarė Vasilis ir patylėjęs, sakytumei pergalvojęs, pridūrė: — O gal ir meška. Pakilo iš guolio alkana, tai ir šniukštinėja.

Vėl užsimetėme ant pečių šautuvus, vėl slinkome vorele žvėrių takeliais, tačiau ir jie greitai baigėsi. Vasilis pasuko į šalį, ir mes sustojome prie stačios uolienos. Uola buvo tokia lygi, tarsi ją būtų kažkoks milžinas tyčia nutašęs, nudailinęs, nepalikdamas nė mažiausio iškyšulėlio, nė menkiausio įdubimo kojai atsispirti, rankai įsitverti. Tačiau Vasilis nedvejodamas nuvedė mus palei akmens sieną, ir netrukus mes suradome vietą, kuria šiaip taip užsikorėme į viršų.

— Čia, — beveik be garso sukrutino lūpas karelas ir rankos-mostu nurodė mudviem vietas.

Nedelsdami mes išsiskyrėme.

Ir ankstyvą pavasarį Karelijoje naktys tokios trumpos, kaip Lietuvoje būna birželyje. Iš kaimo mes išėjome temstant, o dabar, po kelių valandų, rytinių dangaus kraštą vėl ėmė šviesėti, rausti. Artėjanti aušra užgesino žvaigždes pusėje dangaus ir tik vakaruose jos dar, nedrąsios ir išblukę, mirksėjo miegančiai žemei.

Stovėjau prie samanomis apžėlusio akmens ir klausiausi, gaudy- te gaudžiau kiekvieną garsą. Štai kažkur apačioje prakvaksėjo, nusikvatojo baltoji kurapka, nubudęs vėjelis perbėgo medžių viršūnėmis, ir pušų vainikai sušnarejo, it sveikindami gimstančią naują dieną.

Staiga sunaikiau kvapą. Aiškiai išgirdau balsą, panašų į tą, kuris išgaunamas spragsint sprigtu į degtukų dėžutę:

— Tek... Tek... Tek...

Sausas ir aštrus garsas plaukė nuo pušų, augančių ant uolienos pakriaušio. Neabejojau, kad tekėno kurtinys. Sustingęs laukiau, kada paukštis ims „girnomis malti“, bet jis tik kaukšteldavo kelis sykus snapu ir vėl nutildavo. Prie tokio paukščio neprisilinsi. Jis viską girdi, viską mato. Užtenka po kojomis trekštelti šakelei, ir kurtinys, suplasnojęs galingais savo sparnais, akimirksniu atsiplėš nuo šakos ir dings tankmėje. Bėgo minutės, nutirpo rankos, kojos, o kur-

LAI DOTUVĖS LIETUVOJE

Vienybės skaitytojas Brooklynė, Aleksandras Mickevičius, neseniai gavo pranešimą apie Lietuvijoje tragiškai žuvusį jo sūnų Fridriką. Tai įvyko tarp Kudirkos Naumiesčio ir Vilkaviškio, Fridrikui Mickevičiui grįžtant motociklu iš gegužinės. Motociklui atsitrenkus į medį, Fridrikas Mickevičius 26 metų amžiaus, buvo užmuštas vietoje. Kadangi jaunuolis buvo populiarus, tai jo laidotuvėse dalyvavo nepaprastai daug žmonių, ypač jaunimo. Nuotraukoje (kairėje): prie karsto stovi nuliūdusi Motina Mickevičienė su dukterimis, Janina (kairėje) ir Laimutė. Greta - žentas su kūdikiu ant ranku. Aleksandras Mickevičius, kuris buvo Vilkaviškio geležinkelio stoties viršininkas, karo metu buvo atskirtas nuo savo šeimos. Žmona

su dviem dukterimis ir sūnum liko Lietuvijoje, o jis su kitu sūnum, inžinierium Vytautu dabar gyvenančiu Seattle, Wash. taip pat su dviem dukterimis, atvyko į Ameriką. Netenka nė aiškinti, kaip ši tragiška sūnaus mirtis paveikė Aleksandrą Mickevičių. Užuojauta jam.

★

Apacioje: Tragiškai Lietuvijoje žuvusio brooklyniečio Aleksandro Mickevičiaus sūnaus Fridriko laidotuvėse buvo daug jaunimo su gėlių vainikais. Nuotraukoje - dalis velionio draugų su gėlėmis. Tokių didelių laidotuvių Vilkaviškio visuomenė, sakoma, seniai nebuvo mačiusi.

VYDŪNAS...

Atkelta is 6 psl.

statys, Savrų Katrelė, Paslėptasis auksas, Smarkusis Kruša, Vyrai, Avelė, Tikroji motinė, Senovės balsas, Nakvičas gėralas ir kit.

Be teatrališkų kūrinių, Vydūnas yra parašęs eilę filosofinio turinio veikalų: Slaptinaga žmogaus didybė, Visatos saranga, Žmonijos kelias, Mūsų uždavinys, Mirtis ir kas toliau, Likimo kilmė, Gimdymo slėpiniai, Tautos gyvata, Sąmonė ir kit.

TAUTINIO DARBO GAIRĖS

Vydūnas visą savo gyvenimą aukojo žmoniškumui žadinti ir tautos savitumui atsilukštenti. Jis savo raštuose ne tik simbolizuoja mūsų tautos uždavinius, jis ir konkrečiu žodžiu nurodydavo tikrąsias mūsų tautinio darbo linkmes. Be to, Vydūno visa veikla buvo persisunkusi lietuvių dvasinės kultūros pradais.

Tiesa, jo tikrovė esti nekasdieniška — ji pakilusi daug aukščiau, negu minios sąmonė pasiekti gali. Pavyzdžiui, Tautos gyvata, Mūsų uždavinys — tai gairės tautinio darbo, kurio prasmę anksčiau ne taip supratome, kai dabar — netekę laisvės.

Aplamai, Vydūno raštai nukelia mus į slėpininguosius dvasios pasaulius, suriša dąbartį su praeitimi ir ateitimi.

— Pietų Afrikos Unijos premjero Verwoerd vadovaujama nacionalistų partija, skelbianti baltosios rasės viršenybę, parlamento rinkimuose gavo 104 balsus, tuo būdu sudarydama absoliučią daugumą.

— Komunistų kongresas Maskvoje, kuris dabar vyksta prie uždary durų, manoma, tęsis apie pora savaitių. Kongrese dalyvauja daugiau kaip 80 įvairių kraštų kompartijų delegatai.

tinys nė nebandė įsismaginti. Nejučiomis aš kryptelėjau, po kojomis sušiuoreno samanės, bet paukštis neišsigando. Jis taip pat tekėjo, o aš nesusivokdamas spoksojau ton pusėn. Žengiau žingsnį, antrą, trečią. Paukštis nesibaidė. Jau nesisaugodamas priėjau prie pakriaušio ir... nusispioviau. Lengvas vėjelis vos siūbavo išdžiūvusią pušį, o ši:

— Tek... Tek... Tek... — girgždėjo.

Saulė patekėjo ir, aišku, kurtinių laukti nebuvo jokios prasmės. Grįžęs sutarton vieton, Vacį radau besidarbuojantį. Jis tūnojo, prigludęs prie uolos krašto, ir pieštuku darė peizažo eskizus. Kurtiniai, rodos, jam ir nerūpėjo: šautuvas gulėjo pamestas atokiau, kuprinė — vėl už kelių žingsnių. Išgirdęs mano žingsnius, jis atsisuko:

— Tik tu pažiūrėk, koks grožis! Kokios spalvos?

Iš tiesų čia, nuo stačios uolos, iškilusios viršum miško apie trisdešimt — keturiasdešimt metrų, tiesėsi nuostabus reginys. Apacioje žaliomis viršūnėmis garbanojosi neapėriami miško plotai, nusagstyti baltomis ežerų dėmėmis, išraižyti upokšnių žydrais kaspinais. Ežerus dar dengė ledas, ir saulės spinduliuose jie tviskėjo, žerėjo, akindami ir kartu nepaleisdami žvilgsnio. Sraunesnėse, slenkstėtose vietose upokšniai jau spėjo išnešti ledus ir dabar, šokinėdami, putodami per akmenis, pasėjo aplink save debesis vandens pūrslių, kuriuose žaidė, mirgėjo vaivorykštės.

Vasilis grįžo niūrus ir susimąstęs. Melsvas jo akis temdė rūpestis, aštrūs skruostikauliai išsišovė dar labiau. Į mūsų klausimus jis atsiliepė ne iš karto. Nužvelgė mušviejų kojas ir paliepė:

— Parodykite padus.

Mudu paklusniai kilstelėjome kojas, o Vasilis atsiduso ir jau kildamas tarė:

— Eime.

Nusivedė mus keičią šimtų metrų ir parodė ranka į sniegą, išlikusį medžių paunksmėje. Sniege ryškiai atsispaudę pilkavo pėdsakai. Tai buvo stambi vyriška koja, apauta tvirtu, kaustytu batų. Mes, nieko nesuprasdami, žiūrėjome į pėdsakus, o Vasilis pasilenkęs pašnibždomis murmėjo, atidžiai apžiūrėdamas sniege paliktus pėdsakus.

— Svetimas, — lyg sau, lyg mums kalbėjo jis. Mūsų kaime niekas tokių batų nenešioja... Pavargęs ėjo...

— Iš kur tu, Vasilij, žinai?

— Kaip nežinošil — pakėlė jis nustebusias akis. — Žiūrėk, sniegas viską pasakys. Mat, tai, kojas beveik vilko. Va kokios brydės liko. O ir batų nosys vis kliūdavo, sniegą spirdavo.

Vasilis nutilo, minutėlę kažką pagalvojo ir, dingdamas miške, šūktelėjo:

— Niekur neikit. Laukit čia.

Grįžo jis po geros valandos. Suplukes, sušilęs, pavargęs.

— Maniau, gal koks tolimas medžiotojas paskui briedį ar mešką atklydo. Daviau ratą — jokių pėdsakų: nei briedžio, nei meškos, nei šuns. Be šuns, aišku, nei ant briedžio, nei ant meškos neis... — Iš atsmaukė ant pakaušio kailinę savo kepurę ir atsiduso: — Nejaugi kas nors užodė mano tuokvietę? Kurtiniai, aišku, buvo iš vakaro atskridę: visur jų žymės paliktos. O šitas, — parodė į pėdsaką, — taip pat vakare čia buvo. Išgąsdino, išbaidė.

Bus daugiau

Motery paroda seniau ir dabar

Kiekvienų metų rudenį, New Yorke ruošinama Tarptautinė Moterų Paroda. Tuo metu šiek tiek sukrūta ir sustingusios vietos lietuvės. Bet ne visos, o tik maža jurdalis, - tos kurios dabar susitelkusios į Lietuvų Moterų Atstovybės Klubą. Mat, jau keletas metų, kai Lietuvų Moterų Atstovybės Klubas (New Yorko skyrius) tęsia tą seną tradiciją - globoja lietuvių kioską Grand Armory New Yorke įvykstančioje Tarptautinėje parodoje. Ta paroda, atvirai kalbant, ne visai tiksliai pavadinta, nes tikrumoje tai paprastas turgus, kur įvairios tautinės grupės ir komerciantai išstato savo prekes pardavinėjimui. Bet savo reikšmę turi, nes vadinama paroda gausiai lankoma ir jos didžiausią dėmesį kaip tik sudaro tautinės grupės su savo skyriais.

Seniau, kai Amerikoje dar nebuvo Lietuvų Moterų Atstovybės Klubas, lietuvių skyriaus organizavimu toje parodoje rūpindavosi Lietuvos Informacijos Centro direktorė Marijona Kižytė. Ta proga ji sukviėsdavo didelį moterų komitetą, apimanti visų profesijų, pažiūrų ir užsiėmimų lietuves veikėjas. Ne todėl, kad tai vos savaitę besitęsiančiai parodai būtų buvę reikalinga tiek daug darbininkių, bet todėl, kad išjudintus lietuves iš kasdieninių darbų ir tuo būdu privertus jas atiduoti savo duklė lietuviybės reikalams. To specialaus moterų komiteto dėka, pirmąją lapkričio mėn. savaitę, New Yorko lietuviai gyvendavo mo-

terų parodos ženkle, ją gausiai lankydavo. Ypač tą dieną, kai įvykdavo lietuvių meninė programa.

Vėliau, keletą metų lietuviško skyriaus organizavimu Tarptautinėje Moterų Parodoje rūpinosi Moterų Vienybė su Lietuvos Moterų Atstovybės Klubu. Bet amerikiečių lietuvių draugystė su naujakūreimis neilgai tvėrė. Dėl nesupratimų, ar dėl įvairių "socialinių" skirtumų tās bendras darbas iširo...

Tuo būdu Lietuvos Moterų Atstovybės Klubas narėms teko rūpintis lietuvių skyriaus reprezentacija. Dabar skundžiamasi, kad lietuvių kiosko įrengimas, jo finansavimas, kasmet darosi vis sunkesnė našta. New Yorko lietuvių visuomenė vis mažiau tą paroda domisi, mažiau ją lanko.

Ar ne laikas pasidaryti išvadas?

Kodėl tą parodą neorganizuoti bendromis jėgomis, kaip būdavo seniau? Kodėl į talką nepakviesti tą pačią Moterų Vienybę, Maspetho Lietuvos Moterų Klubą ir kitas veikėjas, kad to lietuviško skyriaus organizavimas ir finansavimas nebūtų vien tik Liet. Moterų Atstovybės atsakomybė?

Nesusipratimai, kurie skyrė amerikietes nuo iš tremties atvykusių lietuvių šiuo metu tikrai nėra jau tokie dideli, kad nebūtų galima rasti bendros kalbos net tuo atveju, kai ruošiamasi Tarptautinei Moterų parodai New Yorke.

V. Maželio nuotrauka

Vienas iš vėlesnių vaizdų iš Lietuvos skyriaus Tarptautinėje Moterų Parodoje New Yorke.

J. Mikolainienė, buvusio Vienybės redaktoriaus Petro Mikolainio našlė, praeitą antradienį, Moterų Vienybės susirinkime, minėjo savo 78-įjį gimtadienį.

S. Barcus palaidota Tautinėse kapinėse

Neseniai mirusi radijo programų vedėja Sofija Barcus turėjo būti palaidota su katalikiškais apeigomis. Taip, sakoma, norėję jos šeimos nariai. Tuo reikalu buvo susitarta su Marquette parko klebonu prel. Paškum, kuris kas vakarą atvykdavo į Petkaus įstaigą pasimelsti prie mirusios karsto. Bet laidojimo dieną, ruošiantis išnešti karstą, ateina telegrama iš kurijos - kad Sofija Barcus negali būti laidojama su katalikų bažnyčios apeigomis, nes ji laidojama Tautinėse kapinėse...

Sujaudinti šeimos nariai kreipėsi patį kardinolą, kuris sutiko nutarimą "sušvelninti" - leisti karstą pastatyti prie bažnyčios durų... Tada

velionės šeimos nariai nutarė nesinaudoti tomis kardinolo "lengvatomis" ir mirusios kūnas, dalyvaujant tūkstančiams žmonių, buvo nulydėtas į Tautines kapines ir iškilmingai, su giesmėmis, palaidotas greta vyro kapo.

Sofijos Barcus asmenyje lietuviškoji Chicago daug neteko. Tebūnie jos nuveikti darbai pavyzdžiu mūsų jaunajai kartai.

P. DIRKIS

- Moterų sąjungos kongrese, kuris šiuo metu vyksta Tiranoje, Albanijoje, komunistinės Kinijos delegatė Yang Yun-yu pareiškė, kad "draugystė tarp Kinijos ir Albanijos yra pagrįsta marksizmo - leninizmo principais ir kad jokia jėga jos nesugriaus."

Marijonos Kižytės vadovaujamas Lietuvos skyrius Tarptautinėje Moterų Parodoje New Yorke. Nuotraukoje (iš d. į k.) - Marijona Kižytė, Barbara Darlys, Anna Kaskas, V. Tysliavienė. Visos Amerikoje gimusios.

GINTARAS Lietuvos auksas

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pastekiama: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave, IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEwton 9-6620

Buvo apskūstas lietuvių vaikų židinėlis Chicagoje

Bostono Lietuvių Moterų Klubas buvo surengęs Janinos Dobkevičiūtės-Paukštienės meno kūrinių parodą. Buvo išstatyta 60 eksponatų, kurių didelę dalį išgijo bostoniškiai. Nuotraukoje dailininkė prie savo kūrinio. R. Bričkaus nuotrauka

„Lietuvybės ir vaikymo pradai šeimoje“ bus pagrindinė šių metų A. L. Montessori d-jos mėnesinių susirinkimų tema. Pirmą paskaitą „Užmirštas vaikas – nutautėjimo priežastis“, skaitė D. Petrutytė rugsėjo 27 d. Prelegentė tiksliai nurodė priežastis, dėl kurių vyksta toks spartus nutautėjimas. Sekančiose paskaitose bus nagrinėjama kaip, kada, kur ir kas darytina praktiškai, kad vaiką lūgdyti Lietuvybę.

Pranešimas darytas pirm. D. Petrutytės apie d-jos veiklą ir laimėjimus visus nudžiugino, kad Montessori d-jos yra išvartys platus veiklos baras. Atsiliepimai iš įvairių vietovių rodo, kad Montessori darosi populiarų ne tik lietuvių tarpe, bet ir amerikiečių. Labai sparčiai besiplečiąs šia sistema mokyklų tinklas Amerikoje, tai patvirtina. Tai sudaro mums stiprų užnugarį. 1961 m. rugs. 23 d. Post žurnale paskirti 9 puslapių Whitby School ir Montessori sistemos aprašymai. Čia autorius J. Alex Morris, nagrinėdamas amerikiečių susidomėjimo priežastis šia sistema sako, kad viena iš svarbiausių priežasčių esanti ta, kad tėvai įsisąmonino, jog Amerikos auklėjimas pergyvena krizę ir dėlto vaikai negauna tinkamo pasiruošimo rytojui. Kita priežastis esanti, tai dėmesio atkreipimas į dvasinį vaiko vystymąsi.

Tarp paklausimų, liečiančių Židinėlio ir d-jos darbą buvo užklausta, ar tiesa, kad Liet. Vaikų Auklėjimo Židinėlis buvo apskūstas amerikiečių įstaigose?

Atsakymas: taip. Birželio mėn. atvyko gail. sesuo iš Sveikatos Depart. ir pasakė, kad esąs skundas, jog čia laikomas darželis (day nursery), o leidimas yra „group day care“, todėl ji turinti patikrinti. Nuodugnai apžiūrėjusi patalpą, išsiėmė nuotrauką iš Lietuvos Dienų 1961 m. vasario mėn., kur yra Kalėdų eglutės progą daryta nuotrauka su Seneliu iš Lietuvos, Židinėlio vaikais, broliukais ir sesutėmis ir svečiais. Anglų kalboje po šia nuotrauka yra parašyta: „Lithuanian Santa Claus during one of the Christmas programs at a special school for children in Chicago, Ill., conducted by Mrs. M. Varnas.“ Vertimas darytas redakcijos. Žodis „school“ ir buvo skundėjo pretekstas.

Židinėlio gyvavimu besirūpinąs vienas tėvas, tuoj nuvyko į Dept. of Public Welfare pasiteirauti apie šį reikalą. Jam buvo pasakyta pavardė, taip pat kad buvo daug kartų skūsta ir reikalauta šią įstaigą uždaryti. Jiems nekreipiant į tai dėmesio, skundėjas kreipėsi į Sveikatos Departamentą, kuris atsiuntė gail. seserį patikrinti. Šie

faktai yra žinomi ir vietos Bendruomenės vadovybei.

Po to, atvykęs p. Foy iš įstaigos, davusios leidimą, prie pašalinių liudininkų tai patvirtino, pasidžiaugė Židinėlio tvarka, davė leidimą didesniai skaičiui vaikų, su didelia pagarba atsiliepdamas apie dr. M. Montessori ir jos auklėjimo sistemą.

BR. VILIMAITE

MONTESSORI DRAUGIJOS PLANAI

Montessori d-ja, savo pagrindiniu tikslu laikydama lietuviybės tęstinumą per mažąjį vaiką, kaip raeity, taip ir ateityje savo darbą ir jėgas nukreipia į tautai gyvybinės reikšmės klausimus.

Pirmas ta kryptimi žingsnis buvo padarytas ped. M. Varnienės su Tautinės Sąjungos pagalba, įsteigiant Židinėlį. Netikėtai didelis šiais metais norinčių lankyti šią įstaigą vaikų skaičius, verčia d-ją įieškoti galimybių artimiausioje ateityje atidaryti panašius Židinėlius ar darželius, norint patenkinti visus tėvus, kurie suprato priešmokyklinio amžiaus auklėjimo reikšmę tautiname auklėjime.

Įvairūs straipsniai, pranešimai vaikų auklėjimo klausimais yra išblaškyti įvairiuose žurnaluose, laikraščiuose. Ne kiekvienas pajėgia užsisaityti visą lietuvišką spaudą, todėl kyla žurnalo reikalas, kuriame būtų sukoncentruota visa vaikų auklėjimo klausimais medžiaga. Su daugybe paraginimų, Montessori d-ja bandys duoti pradžią ped. žurnalui kurio pirmas numeris išėitų 1962 m. pradžioje.

L. B. Tarybos suvažiavime daug vietos užėmė švietimo reikalai. Ypač didelis dėmesys atkreiptas į liuanistinį švietimą, kuris, anot S. Barzduko, yra tikra vargo mokykla. Bet geriau negu nieko.

Kaip tėvai, taip ir mokytojai dirbantieji liuanistikos mokyklose žino, kad nežiūrint dedamų pastangų visų suinteresuotų pusių, liuanistinis švietimas nėra toks sėkmingas, koks jis galėtų būti. Įvairiomis progomis girdisi vis daugiau balsų už įieškojimą naujų kelių, naujų metodų.

Montessori d-ja, būdama AL Bendruomenės narys, savo tarpe turinti didelį procentą mokytojų, gyvena tais pačiais rūpesčiais, kaip ir A. L. Bendruomenė, kuri bandydama naujus kelius, rado, kad Montessori medžiaga labai palengvina sunkių dalykų, kaip gramatikos, geografijos, istorijos mokymą. Mokyklinio amžiaus vaikai, lankę Židinėlį šeštadieniais, su malonumu mokosi liuanistinius dalykus šiuo nauju būdu. Todėl Montessori d-ja, norėdama savo žiniomis pasidalinti su visais lietuviams, besirūpinančiais liuanistinio švietimo sėkmingumu, numato paruošti visą lietuvių kalbos gramatiką montesorine sistema, kuria Židinėlio vaikai 4-5 m. amž. Naudojasi su dideliu malonumu, nerasdami jokio sunkumo.

Visiems šitiems darbams yra reikalinga ne tik laikas, žmonės, bet ir lėšos. Jas sukelk A. L. Montessori d-ja spalio 29 d. 3:30 p.p. Jaunimo Centre rengia madų demonstravimą.

RUDENS BALIUS

Stamford, Conn. — Tradicinis Balfo Rudens balius Stamforde rengiamas spalio 28, šeštadienį, Glenbrook Fire departamento salėje, 17 Arthur Place, Stamford, Conn. Lauklame svečių ir iš kitų kolonių, o taip pat ir iš New Yorko. Vietos moterų ratelis, vadovaujamas A. Strimavičienės, vėl paruoš skanius užkandžius, veiks bufetas, bus šokiai ir muzika. Menine programa rūpinasi solistas Vilijus Bražėnas ir rašytojas Jonas Rūtenis, seni Stamfordo pažįstami ir mėgtami menininkai. Pelnas skiriamas Balfui Sibiro tremtiniais ir kitur vargstantiems lietuviams šelpti. Pradžią 7 val. vakare. J. D-kaš

Ona Karašienė, Lietuvių Moterų Igaliotinė Fort Lauderdale, Florida, yra pakviesta skaityti lapkričio mėnesio pabaigoje paskaitą Dayton Beach Women's Club. Ji taip pat pakviesta reprezentuoti Lietuvių Moterų Atstovybę Florida State Moterų Konvencijoje.

Karolina Grigaitė, iš Brockton, Mass., buvo išrinkta šių metų Naujosios Anglijos Lietuvių Radijo Korporacijos gražuole. Ši programa, vad. Minku, jau pradėjo 28-tuosius transliavimo metus. Karolina ateinanči pavašarį baigs Brocktono gimnaziją ir pradės studijas Bostono Universitete. R. Bričkaus nuotrauka

Joseph Andrusis TRAVEL BUREAU

87-09 Jamaica Avenue Woodhaven, 21, N. Y.

Telefonas VI 7-4477

BILIEtai PARDUODAMI visomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas

PERKANT - PARDUODANT NAMUS AR IŠNUOMOJANT BUTUS, APDRAUDOS, federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausias kitais reikalais, kreipkitės

HAVEN REALTY & INSURANCE

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y. TEL. VIRGINIA 7-4477

Kasdien nuo 9 val. r. iki 9 v. v. Sekm. nuo 1 v. p. p. iki 5 v. v.

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas
Musų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniais ir kitokiems pokyliams.
36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5938

RAY'S LIQUOR STORE

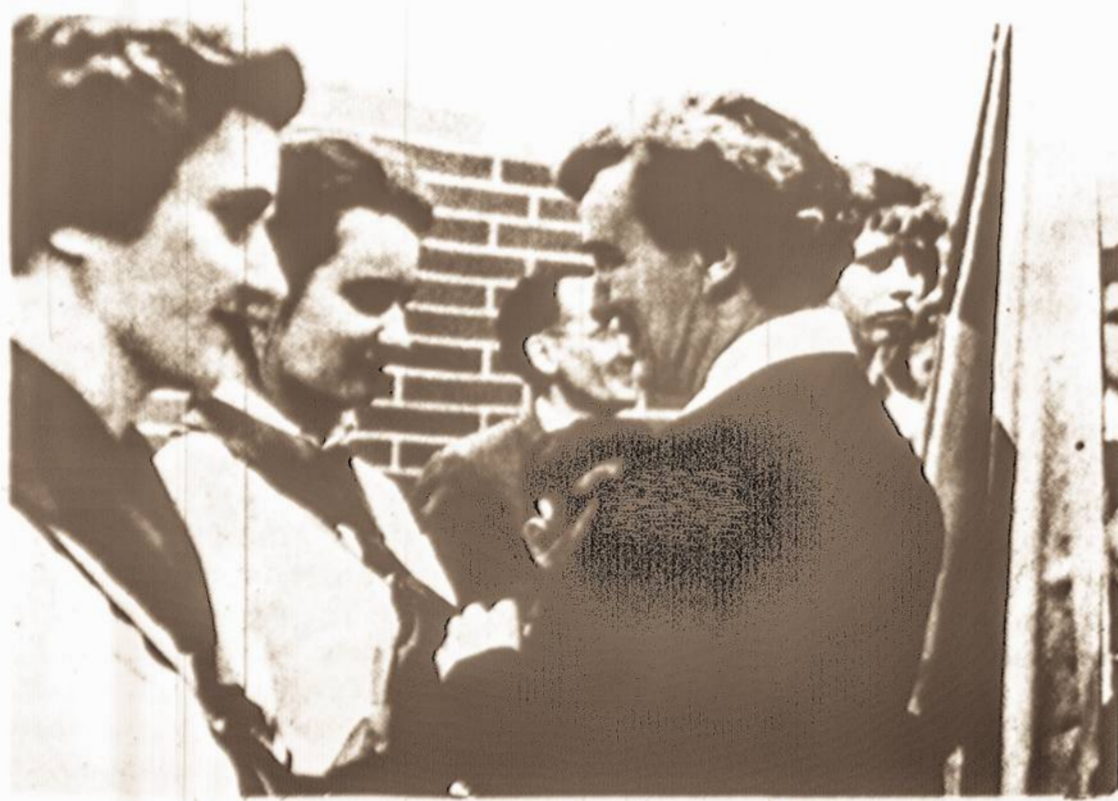
JUOZAS IR IZABELE MISIŪNAI
Įvairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. Tel. EVergreen 7-2089

Viršuje: Clevelando skautininkės per sueigą su viešnom vyr. sknt. O. Zailskiene ir sknt. Kodaitiene.

Kairėje: N. Garlaitė ir M. Švarcienė gerąjį mazgelį riša sknt. K. Kodaitienė. Šios Clevelandietės buvo pakeltos į paskautininkes.

V. Bacevičiaus nuotraukos

Naujas Karys

Jau išėjo iš spaudos naujas spalio mėn. Karlo Nr. 8 (1375). Jo turinyje įdėti šie rašiniai: P. Dirktio — Lietuvos Karo Muzieju 40 metų. J. Vėgėlio — Dalna apie Vilnių (eil.). Ab. — Lietuvos Karo Mokyklos XVIII laidos suvažiavimas. B. Vrublevičiaus — Paskutinis žygis išvykstant iš Indokinijos. P. Blūmo — Tiltagalio Kapinės ir koplyčia. Z. Raulinaičio — Aisčiai karinės istorijos šviesoje. J. A. Skirkos — Dievogalos miškų gėlė. Vl. Mingėlos — Dail. J. Juodžio 50 metų amžiaus suaktyv. Ed. Šulaičio — Sporto supratimas ir lietuviai. K. M. J. Šarūno — Trečioji Jėga kosme — Europa. L. B. B. — Kazokų korpas. Skyrius — Šaulė Tremtyje. Karinės žinios ir kt.

dinėlis 133 puslapių, paveiksluotas, apie bolševikų Lietuvoje vykdomą genocidą. Tinka supažindinti ispaniškai kalbančiuosius, Kaina \$1. Norint gauti auksčiau paminėtą medžiagą rašyti:

Lithuanian American Council, Inc.
1739 So. Halsted St.
Chicago 8, Illinois

ALT bus dėkingas už aukas spausdinimo ir persiuntimo išlaidoms apmokėti.
DR. P. GRIGAITIS
ALT Sekretorius

ALT PRANEŠIMAS APIE LEIDINIUS

Įvairios organizacijos ir pavieniai asmenys dažnai kreipiasi į ALT sekretariatą, prašydami įvairios informacinės medžiagos apie pavergtą Lietuvą ir okupantų vykdomą lietuvių tautos naikinimą. Šiuo pranešime, kad sekretoriaus raštinėje yra tos medžiagos atsarginiai kiekiai ir galima gauti nemokamai šiuos leidinius:

1) Baltijos Kraštų Užgrobitumui Tirti JAV Kongreso Komiteto (Ch. Kersteno) Investigaciją knygų ir raportų. Be Baltijos kraštų yra ir kitų valstybių investigacijos medžiaga apie bolševikų veiklą — Vengrijos, Lenkijos, Albanijos, Rumunijos, Pietų Amerikos ir kt.

2) Voyage To Freedom — Trijų žvejų pabėgimas iš okupuotos Lietuvos, paveiksluotas pavaizdavimas.

3) 1956 — 1961 m. JAV Kongrese rengtų Vasario 16 d. — Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimai. (Senatorių, kongresmanų ir kitų parėškimais apie pavergtą Lietuvą)

4) Senatoriaus T. Dodd kalba atstovų būte apie Lietuvos užgrobitumą, 8 puslapių brošiūrėlė, suglausta parodanti

faktais Lietuvos užgrobitimo eigą ir bolševikų nusikaltimus. Naudinga platinti angliškai kalbančiųjų tarpe.
5) "ALT Suvažiavimas 1961 m."

UŽ ATLYGINIMĄ
GAUNAMA ŠI
MEDŽIAGA:

6) Lithuania's Fight for Freedom. Parašė E. J. Harrison, buv. britų vicekonsulas Kaune. Aprašyta Lietuvos sovietizacija ir nacių okupacija. Labai tinka supažindinti amerikiečius. Kaina \$1.50.

7) Lithuanian Folk Art — by J. Baltrušaitis, Ph. D. (Lietuvių liaudies menas, anglų kalba, Tinka dovanoms) Kaina \$2.00.

8) Estijos, Latvijos ir Lietuvos žemėlapis. Mantnieks. Kaina \$2.00.

9) Galima taip pat užsakyti bolševikų įvykdytų per pirmą okupaciją žudymų ir kitų nusikaltimų nuotraukų, viso 21. Kainos: viena nuotrauka 8" x 10" dydžio — \$1., kita 5" x 7" dydžio — \$0.50.

10) Ispanų kalba: El Imperio del Genocido. C. Verax. Lei-

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

Lietuvių Amerikos Piliečių Klubo JUBILIEJINIS BANKETAS

BUS

Šeštadienį - spalio 28 d.

PRADŽIA 8 VAL. VAKARE

KLUBO SALĖJE, 280 UNION AVE. BROOKLYNE

30 METŲ NAMO ĮSIGIJIMO SUKAKČIAI PAMINĖTI

PROGRAMOJE bus Jaunų Vyrų Oktetas ir kt.

Kadangi vietų skaičius yra ribotas, todėl bilietus prašoma įsigyti iš anksto.

Visus kviečia KLUBO VALDYBA

RAINBOW CORNER BAR & LOUNGE

ALFRED A. CILCIUS
Savininkas

Salė susirinkimams, vestuvėms, krikštynoms ir kitokiems pobūviams. Taip pat duodami polaidotuviniai pietūs.

106-01 Jamaica Ave.
Richmond Hill, N.Y.

Tel. Virginia 6-9506

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietūs.

PRANAS BRUČAS
Savininkas

86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.

Tel. Virginia 6-9519

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)

Telefonas: EVERgreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis. POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė

Jaukus baras

Salė susirinkimams vestuvėms ir pobūviams

Gali tilpti 200 žmonių LIETUVIŠKIEMS suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS
Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant
Ona ir Jonas Valaičiai

Trys kartos vienoje šeimoje... Vienybietis Juozas Sniečkus (kairėje) neseniai minėjęs savo 80 metų amžiaus sukaktį, su sūnum, marčia, anūke ir marčios tėvais. Iš kairės į dešinę - J. Sniečkus, Veronika Urbonienė; Emilija, Juozas ir Mary Ann Sniečkal ir Viktoras Urbonas. Juozas Sniečkus, Jr., prie kurio namų (Richmond Hill, N. Y.) daryta ši nuotrauka, yra AMVETS Nr. 28 posto komandieris.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbiai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. **TAISOMA:** televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 9-3112

ROBERT F. NARK

Apdraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Apdrauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.
TELEFONAS: VIRGINIA 3-1477

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas
64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

BARAS IR RESTORANAS

Julius Daugmaudis, Sav.
Stiklinis baras, viena gražiausių užėigų

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-9533

ALT Vykdomojo Komiteto posėdis

Spalio 5 d. ALT Vykdomasis Komitetas, dalyvaujant visiems keturiems nariams — L. Šimučiui, E. Bartkui, dr. P. Grigaičiui ir M. Vaidylai, be einamųjų organizacinių reikalų, svarstė kokių žygių imtis Lietuvos laisvinimo byloje, ryšium su dabartine padėtimi tarptautinėje politikoje. Tiems klausimams, toliau svarstyti bus sukviesta ir ALT Centro Valdyba.

Vykdomojo Komiteto posėdis nutarė pasimatyti su JAV užsienio politikos vairuotojais ir padėti jiems išskirti Jungtinėse Tautose sovietų kolonializmo politiką, vykdomą Lietuvoje.

Nutarta šiam reikalui surinkti kiek galima daugiau faktinės medžiagos ir dokumentų ir paruošti memorandumą.

Ryšium su numatomomis Vakarų derybomis su Sovietų Sąjunga dėl Berlyno, ALT stengsis panaudoti kiekvieną progą Lietuvos reikalui išskirti, kaip ir iki šiol kad buvo daroma, ir reikalauti jai laisvės gražinimo.

ALT susisieks dėl bendros akcijos su latviais ir estais. ALT pilnai supranta padėties rimtumą ir pasitiki, kad lietuvių visuomenė šias mūsų pastangas vieningai remis.

ALT VYKDOMASIS KOMITETAS

MARKET CAFE, INC.

BARAS IR RESTORANAS

Bronius Masevičius ir Vincas Kezenius, sav.
1120 HOLLINS ST. BALTIMORE 23, MD.
Tel. MU 5-9623

NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS—TAIP PAT APDRAUDŲ REIKALAIS KREIPKIS Į

AMERICAN HOME REALTY

84-14 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. — (Forest Parkway stotis)
Tel. Hickory 1-5220

William J. Drake

Licensed Real Estate Broker

Lietuviams specialus patarnavimas

Income Tax užpildymas

APDRAUDOS SPECIALISTAS

Šioje firmoje apdrausk savo namus, baldus nuo gaisro. Apdrausk nelaimingus atsitikimus prie savo nuosavybės. Nė per vieną kitą greičiau nuosavybę neparduosi. Niekas kitas Tau nesuras tinkamesnių namų.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STAgg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STAgg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI ĮSNUOMOJA AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

VIENYBĖ

G. Tranauskas, Philadelphia biznierių, su žmona ir sūnum atvykęs su reikalais į New Yorką, aplankė Vienybės istaigą. Tranauskai Philadelphiaje turi gražią, lietuviškai dekoruotą taverną, esančią 810 Chesnut St.

Dr. J. Kazickas, Neries bendrovės direktorius, grįžo iš Europos, kur biznio reikalais praleido keletą savaitių.

J. Lazauskas, kurį laiką buvęs Maspetho Piliiečių Klubo vedėjas, šiomis dienomis Woodhavene nusipirko gražią užėigą. Lazauskas ilgus metus turėjo užėigą Ridgewoode.

Kun. L. Jankus praneša, kad spalio 26 d., 7 val. vakare, Balfo centro patalpose, kviečiamas Balfo veikėjų ir rėmėjų susirinkimas rudens vajui ruoštis.

J. Steponaitis, prieš keletą metų išėjęs į pensiją linotipininkas, šiuo metu operuoja Tėvynės raidžių rinkimo mašiną, kartu tam darbu ruošdamas SLA centro tarnautoją B. Maciauskienę.

Inž. A. Rudis su žmona Marija, žinomi Chicagos veikėjai, lankėsi Europoje.

Prof. dr. J. Fretas, praleidęs pora mėnesių Amerikoje, taip pat paviešėjęs pora dienų New Yorke, išskrido atgal į Šveicariją. Dr. Fretas, kuriam šiomis dienomis sukako 65 metai, savo jaunystę praleido nepriklausomoje Lietuvoje.

A. S. Trečiokas, J. Valaitis, J. Petrėnas ir A. Sodaitis sudaro būsimą SLA seimo rengimo komitetą. Šio komiteto posėdis įvyksta šį penktadienį SLA centre, New Yorke. Sekantis SLA selmas bus Newark.

J. Šimėnas su žmona Paulina neseniai nusipirko naujus moderniškus namus Scarsdale, N. Y.

N. Kulbokienė šią savaitę išskrido 10 dienų į Floridą.

A. Andriulionis, mūsų korespondentas Bostone, po operacijos Carney ligoninėje, šią savaitę grįžta į namus.

RAMOVĖNŲ SUVAŽIAVIMAS

Rytinio pakraščio Ramovės aštuonių skyrių suvažiavimas įvyksta spalio 28 d. Atletų Klubu salėje, Brooklyne, Posėdžių pradžia 1 val. p. p., važiavimas ir pobūvis įvyks ten pat 8 val. vak.

Prel. J. Balkūnas kalbės Lietuvos Karluomenės Šventės minėjime, kurį rengia New Yorko Ramovės skyrius lapkričio 25 (šeštadienį) Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne.

TARYBOS SUSIRINKIMAS

New Yorko Lietuvių Taryba šaukia visuotinį narių susirinkimą, kuris įvyks spalio 27 d., 7 val. v. Lietuvių Atletų Klubu patalpose, 1332 Halsey St., Brooklyne. Draugijos bei organizacijos yra prašomos atsiųsti savo atstovus. Taip yra kviečiami dalyvauti ir pavieniai asmenys.

Rašytojo Antano Škėmos Raštų išleidimo fondui išnašus prisiluntė Vygantas Valaitis, \$100, V. Fred \$10, Galinda ir Daiva Šilingaitės \$5.

Antanas Kaunas, kurio išteigta maisto prekyba, 52 Hudson Ave., Brooklyne, sukako 11 metų. Pažymėtina, kad tai vienintelė lietuvių istaiga, kuri atidaryta 24 valandas. Tai reta ne tik Brooklyne, bet ir New Yorke. A. Kaunas kaip didelių gabumų prekybininkas buvo plačiai žinomas ir Lietuvoje.

Viename priešrinkiminiame susirinkime, neseniai įvykusiame Overseas Press Club New York. Nuotraukoje: Paul R. Screvane, Antanas Varnas, meras Robert Wagner, Abraham G. Beam ir A. J. Sheldon.

Motery paroda

Kaip ir kiekvienais metais, lapkričio 6 - 12 dienomis, įvyksta Tarptautinė Moterų Paroda, kurioje Liet. Moterų Atstovybės New Yorko Klubas turės savo skyrių.

Lietuvių Dienos parengimas bus lapkričio 12 d. nuo 2 - 3 val.

Įžangos žodį tars Liet. Mot. A-bės pirmininkė Ligija Bleliukienė.

Programoje dalyvaus Operetės Choras ir J. Matulaitienės taut. šokių grupė.

BALFO SIUNTAI Į ANAPUS

Agentūra, per kurią ėjo Balfo siuntiniai į Lietuvą ir Sibirą, sušlubavo. Daug siuntinių grįžo atgal. Tikimasi juos vėl išsiųsti be nuostolio Balfui, Centro Valdyba rugsėjo 27 d. nutarė tuo tarpu supirkinėti medžiagas iš urmo prekyviečių ir paleisti siuntas per kitas agentūras, kartu sekti, kad ir anksčiau užsakyti ir apmokėti siuntiniai pasiektų gavėjus.

RAMOVĖS PREMIJOS

Ramovės Centro Valdybos sudaryta Premijų Komisija paskirstė pinigines premijas vertingiausiems straipsniams telpusiems KARIO žurnale 1960 metų bėgyje.

Pirmoji premija (50 dol.) teko Z. Raulinaičio str. DURBĖS MŪSIS, kuris yra atspausintas ir atskira knyguote.

Antroji premija (45 dol.) - dr. K. Jurgėlos str. MŪSIS EGLIJOS GIRIOJE.

Trečioji premija (35 dol.) - B. Augino str. LIETUVISKŲJU TRADICIJŲ TĖSTINUMO REIKŠMĖ.

Numatyta dar ir speciali premija (100 dol.) plk. O Urbono veikalui ŽALGIURIO MŪSIS, kurį išleido KARYS.

Lietuvių Fondo organizacinėms ir techninėms išlaidoms padengti aukojo: Dr. A. Razma - 100 dol., dr. F. Kaunas - 50 dol., dr. A. & B. Čival - 20 dol., J. Vainekis 10 dol.

L. Fondo I. O. L. Komitetas dėkoja aukojusiems.

Suaugusių dirbančių šeima Jleško ramaus 4 - 5 kambarių buto netoli subway. Skambinti: HY 1-7603, nuo 8 iki 10 v. ryte ir nuo 6 iki 8 v. vak.

Reikalingas patyres ir intelligentiškas karpenteris. Tuojau kreiptis tel. VI 6-3330.

Parduodamas dviejų šeimynų namas, apelnamas. Po 6 kambarius butuose. Woodhavene, prie parko. Parduodamas pigiai. Kreiptis: Park Hill Realty tel. Virginia 3-1477.

Reta proga Woodhavene. Prie parko parduodamas kampinis vienos šeimos gražus 8 kambarių su garažu namas. Tinkamas gydytojui arba advokatui. Kreiptis Virginia 6-3330.

Reikalingi stiklų paruošti darbininkai: piaustyti, tektinti, ir derinti. Turi turėti amerikonišką patyrimą ir žinoti metrinę sistemą. Kreiptis: F. J. Gray and Co., 182 S. Portland Ave., Brooklyn 17, N. Y. Telefonas ST 9-5104.

Vienybės skaitytojai, kurių prenumerata baigėsi, maloniai prašomi nedelsti atsilyginti už laikraštį. Prenumeratos terminas pažymėtas gretą vardo ir adreso.

DĖMESIO!

Jau pats laikas siųsti kalėdines dovanas bei paketus į Lietuvą ir kitus sovietinius kraštus. Taip pat noriu atkreipti dėmesį, kad aš turiu pilną licensiją siųsti paketus tuojau ir tiesiog iš savo įstaigos + per Woodhaveno paštą, kur muitas būna apmokamas, paketai apdraudžiami ir jų pristatymas garantuojamas. Jūsų patogumui, paketai priimami ir vakarais - nuo 6 iki 9 val.

DR. A. ŽARSKUS & COSMOS
Baltic Parcel Service
84-17 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y.
TELEFONAS VI 6-3330
(Vykstant Jamaica linija, išlipti Forest Parkway.)

J. Matulaitienės vadovaujama populiarioji šokių grupė ruošiasi dalyvauti lietuvių programoje Tarptautinėje Moterų Parodoje, kuri bus lapkričio 12 d. nuo 2 iki 3 val. p. p.